

Regionalna
inovacijska
strategija
SLOVENIJE
kot EU regije

Akcijski načrt

S poštovani,

v veliko zadovoljstvo mi je, da sem v minulih štirih letih imela možnost koordinirati EU projekt SLORITTS in sodelovati z odličnimi slovenskimi, irskimi, italijanskimi in EC strokovnjaki.

Na prvem mestu gre tu iskrena zahvala Mestni občini Ljubljana, ki je projekt v celoti podprla, obema županjama in vsem sodelavcem. Prav tako članom projektne vodstvene skupine, ki so bili ves čas motor projekta, prispevali so vsak po svoji strokovni plati, še bolj pa z energijo in optimizmom. Nadalje gre moja zahvala številnim strokovnjakom, ki so sodelovali v šestih delovnih skupinah in pripravili nabor priporočil in s tem temelje akcijskega načrta »Nacionalni sistem inovacij«. Projektnim partnerjem in prijateljem iz Umbrije in Shannona, ki so nam posredovali svoje izkušnje pri razvoju inovacijskih strategij za svoji regiji – Umbrijo in Shannon. V akcijski načrt je vgrajenih veliko pristopov, ki uspešno delujejo pri njih. Predvsem pa cenim, da so nam odkrito pokazali in nas opozorili na napake, ki so jih pri svojem delu opažali sami, z namenom, da bi se jim Slovenija lahko ognila. Končno gre zahvala strokovnjakom, županom in vsem sodelujočim iz ministrstev, agencij, regijskih centrov, Gospodarske zbornice Slovenije in vseh drugih, ki so kakor koli prispevali k oblikovanju tega dokumenta.

Dosegli smo nacionalno in regionalno soglasje za izgradnjo akcijskega načrta »Nacionalne inovacijske strategije«, kjer želimo združiti večino svojih kapacitet in danosti narave. Pred nami je sedaj najkritičnejše obdobje 2004–2006, ko moramo udejanjiti svoje zamisli o treh krovnih projektih inovacijskega pospeševanja kapacitet Slovenije v okviru Tehnološke, Turistične in Zdravstvene marele. Prihaja čas, ko bodo na preizkusu naše izrečene in napisane namere o sodelovanju.

Verjamem, da boste vsi, ki ste sodelovali v postopkih doseganja soglasja, pri analizah inovacijske sposobnosti Slovenije in prenosu dobrih praks iz Shannona in Umbrije ter pri sintezi akcijskega načrta, tudi glavni akterji v uresničevanju naših skupnih zamisli. Pritegnite v ta nacionalni podvig svoje prijatelje, poslovne partnerje domače in tuje, vseh panog in poklicev, mlade in stare, izkoristimo tudi možnosti Strukturnih skladov ter zasebnega kapitala. Dokažimo si, da smo sposobni sodelovanja in uresničevanja zamišljenih vizij razvoja Slovenije kot enakopravne članice EU. Slovenija mora biti država, kjer je lepo živeti, se učiti, delati in se zabavati. Slovenija mora biti lepa in varna dežela, kjer se sklepajo dobri posli, kjer sta doma vrhunska tehnologija in kultura, kjer je voda čista in hrana zdrava, kjer se bodo gostje dobro odpočili, pozdravili in okrevali. Po svojih močeh bom skušala k temu razvoju prispevati.

Realizacija je mati uspehov.

Vanja Rangus,
koordinatorka EU projekta SLORITTS

REGIONALNA INOVACIJSKA STRATEGIJA SLOVENIJE KOT EU REGIJE

AKCIJSKI NAČRT „NACIONALNI SISTEM INOVACIJ”

Projekt SLORITTS No IPS-2000-01064,
sofinanciran v 5. okvirnem programu Evropske komisije-DG Enterprise
„Promocija inovacij in podpora malim in srednje velikim podjetjem”

Ljubljana, maj 2004

Slovenija se je z vstopom v EU znašla na razvojni prelomnici, kjer tradicionalni pristopi k povečanju konkurenčnosti, na primer spodbujanje neposrednih tujih investicij in cenovno izčrpavanje, izgubljajo pri pomenu, za nadaljnji razvoj pa postajajo pomembni pristopi, ki spodbujajo inovativno sposobnost države in konkurenčnost z inovativnimi produkti. Hkrati je problem Slovenije kot EU regije to, da nima izdelanega **nacionalnega sistema inovacij** (NSI). Slovenija ima neusmerjeno in razdrobljeno podporo potrebam gospodarstva ter regijam, neusklajeno delovanje akterjev podpornega okolja za razvoj, usmerjenost izobraževalnega sistema v zaposljive („job takers“), ne pa v oblikovalce oz. ustvarjalce zaposlitev („job makers“), ter je, po ocenah različnih mednarodnih raziskav, po inovativni sposobnosti na zadnjih mestih med državami EU, po sodelovanju med gospodarstvom in raziskovalno sfero pa celo na zadnjem mestu.

Analize gospodarskih gibanj v svetu in razvojne politike najbolj dinamičnih razvitih držav jasno kažejo, da je **regionalna inovacijska sposobnost** tista, ki omogoča hitro prilagajanje spremembam v mednarodnem prostoru in edina ponuja možnosti za izboljšanje konkurenčnega položaja. Le visoko inovativna država (podjetje, regija) bo lahko na dolgi rok ohranjala prednost pred konkurenti in si zagotavljala konkurenčnost gospodarstva, ekonomsko rast in blaginjo. Novi gradniki konkurenčnosti so inovativnost, kakovost, znanje, prilagodljivost, tolerantnost, strpnost in povezovanje v nedeljiv sklop izobraževanja, raziskovanja in podjetništva.

Razumevanje inovacij je odvisno od zaznavanja in vrednotenja le-teh v družbenoekonomskem okolju, torej od tega, kakšen je prevladujoč odnos družbe do ustvarjalnosti, inventivnosti, inovativnosti, prevzemanja tveganj in kulture inoviranja. Pogosto prisotno ozko zajemanje inovacij kot zgolj tehničnih izboljšav, ki se dogajajo v proizvodni dejavnosti, je ena od pomembnih ovir pri spodbujanju inovacijske dejavnosti. Tako pojmovanje vpliva tudi na oblikovanje ozke inovacijske politike in zožuje ukrepe le-te.

OECD inovacijo definira kot pretvorbo ideje v tržni produkt ali storitev, nov izboljšan proizvodni ali distribucijski proces ali kot novo metodo socialnih storitev. V tej povezavi je inovacija sinonim za uspešno proizvodnjo, prilagoditev in izkoriščanje novosti v ekonomskem in socialnem smislu. Po vsebini inovacije delimo na programske, tehnično tehnološke, organizacijske, upravljavske in metodološke.

To poročilo predstavlja skoraj triletno delo „Razvoja inovacijskih strategij“ (RIS) za Slovenijo v okviru EU projekta „**Regional Innovation and Technology Transfer Strategies for Slovenia**“ – **SLORITTS**, 5. okvirnega programa Evropske unije *Promocija inovacij in podpora malim in srednje velikim podjetjem*.

Osnovni cilj projekta SLORITTS je bil uskladiti strategijo za dvig inovacijske sposobnosti Slovenije kot EU regije za zagotavljanje enakomernega razvoja vseh njenih statističnih regij. Akcijski načrt „Nacionalni sistem inovacij“, ki je nastal na podlagi le-tega, je osnova za hitrejše pospeševanje inovacijske kulture v Sloveniji, saj je dosežen s konsenzom med glavnimi akterji.

Pripravljen je za obdobje od 2004 do 2006 in postavlja osnove za obdobje od 2007 do 2013. Načrt temelji na rezultatih predhodnega dela na projektu, na osnovi analiz trendov, potreb in podpornega okolja, priporočil delovnih skupin, analize SWOT in predlogov glavnih akterjev na državnem in regionalnem nivoju.

V akcijskem načrtu je, na podlagi priključitve Slovenije EU in oblikovanja programske sheme za črpanje Strukturnih skladov 2004–2006, oblikovana sinteza povečanja inovacijske sposobnosti v obliki treh nacionalnih krovnih projektov – „marel“, ki združujejo nacionalne potenciale s tehnološkega, turističnega in zdravstvenega področja vseh regij Slovenije. „Marele“ pomenijo nadkritično koncentracijo človeških in materialnih resursov za doseganje skupnih ciljev, identificiranih na podlagi analize SWOT. Krovni projekti uvajajo inovativno podporno okolje za novo podjetništvo s produktno vodeno konkurenčnostjo, in to na tistih področjih, kjer ima Slovenija tradicijo in konkurenčno prednost na svetovnem trgu.

Projekt SLORITTS, katerega rezultat je akcijski načrt „Nacionalni sistem inovacij“, se je izvajal kot del aktivnosti Evropske regionalne inovacijske mreže (IRE), katere dejavnost je predvsem prenos izkušenj, metodologije in znanj na področju razvoja regionalnih inovacijskih strategij. Poleg tega zagotavlja pomoč pri razvoju regionalnega inovacijskega sistema po standardih in dobrih praksah EU, prenos tehnologij iz bolj razvitih v manj razvite evropske regije in s tem njihov hitrejši razvoja. V mrežo IRE je včlanjenih že več kot 100 evropskih regij.

Koordinatorica projekta SLORITTS Vanja Rangus je bila v letu 2003 imenovana v projektni svet mreže IRE in je s svojim aktivnim sodelovanjem bistveno prispevala k uspešnejšemu oblikovanju regionalnih inovacijskih strategij v pridruženih članicah EU.

Anton Rop,
predsednik vlade

Spoštovani,

v obdobju vse hitrejšega napredka in vse večje uporabe znanja postaja vprašanje inovacij in inovativnega vedenja v gospodarstvu ter družbi nasploh eno izmed osrednjih vprašanj pri obravnavi strategije gospodarskega razvoja. Kajti prav inovacije so ključni pogoj gospodarskega napredka in izjemnega pomena v uspešni konkurenci ne le podjetij, temveč tudi regij in celotnih nacionalnih gospodarstev. Saj niso le visoko inovativna podjetja tista, ki si na dolgi rok ohranjajo prednost pred konkurenti in si tako zagotavljajo ustrežni tržni delež, rast, produktivnost in dohodek, enako velja tudi za nacionalna gospodarstva, ki znajo invencije spremeniti v inovacije in tako, pred drugimi, ponuditi mednarodnemu trgu nove proizvode ter storitve.

Zato si je Vlada Republike Slovenije ob vstopu v Evropsko unijo postavila ključna cilja:

- Slovenija mora postati na znanju temelječa družba, katere cilj je mesto v zgornji polovici članic Unije.
- Kvalitetne raziskave bodo vodile do večje kvalitete življenja državljanov in državljanov Slovenije.

Prav tako je v zadnjih dveh letih konzorcij strokovnjakov iz vse Slovenije in dveh evropskih regij italijanske Umbrije in irskega Shannona v okviru EU projekta „Regionalna Inovacijska Strategija Slovenije“ – SLORITTS pripravil podrobno analizo inovacijske sposobnosti Slovenije in njenih 12 statističnih regij in svoje ugotovitve ter priporočila strnil v pričujočem dokumentu – akcijskem načrtu „Nacionalni sistem inovacij“. Le-ta na osnovi prenosa dobrih praks iz regij evropske unije in projektne koordiniranega pristopa vseh akterjev predlaga pot, po kateri naj bi Slovenija v prihodnjem obdobju hodila in s tem dosegla zastavljene razvojne cilje države. Kajti zavedamo se, da je trenutno eden naših največjih izzivov prav ta, kako dvigniti razvojno in inovacijsko zavest slovenskega gospodarstva ter celotne družbe. Zato Vlada Republike Slovenije podpira akcijski načrt „Nacionalni sistem inovacij“, saj v njem vidi enega od prvih celovitejših pristopov k tvornejši inovacijski politiki vse države.

Spoštovani,

inovativnost je ključni element gospodarskega in družbenega razvoja.

To so v Združenih državah Amerike spoznali že v 70. letih prejšnjega stoletja. Države Evropske unije so temu spoznanju v svojem razvoju začele slediti šele dvajset let kasneje. Razlogov za ta časovni zamik je več, od tržne naravnosti ameriških univerz in raziskovalnih ustanov do njihovega organiziranega pristopa k pospeševanju inovativnosti in podjetniške kulture.

Evropa je namenila veliko pozornost spodbujanju inovativnosti v zadnjem desetletju. Med temeljnimi dokumenti na tem področju je leta 1995 izdana **Zelena knjiga o inovacijah**. Evropski svet je marca leta 2000 na srečanju v Lizboni sklenil, da je cilj Evropske unije do leta 2010 postati najbolj konkurenčno in dinamično gospodarstvo znanja (knowledge-based economy) na svetu, sposobno trajnostnega razvoja z več in boljšimi delovnimi mesti ter večjo socialno povezanostjo. Dve leti kasneje so kot enega najpomembnejših ukrepov za doseg lizbonskih ciljev sprejeli odločitev, da je treba do konca desetletja povečati delež finančnih sredstev, namenjenih za raziskave in razvoj.

V razvitih državah sta spodbujanje in razvijanje inovacijske sposobnosti nacionalnega gospodarstva ena izmed prednostnih nalog. Tudi države v tranziciji, med katere sodi Slovenija, morajo zato vprašanju inovacij, inovacijske dejavnosti in inovativnosti kot družbene vrednote v prihodnje nameniti več pozornosti.

V skladu s to usmeritvijo je Mestna občina Ljubljana – Oddelek za gospodarske dejavnosti in turizem septembra leta 2000 z domačimi partnerji (z Inštitutom Jožef Stefan – IRC Slovenija, Inštitutom za ekonomske raziskave, Tehnološkim parkom Ljubljana, podjetjem RR&CO), evropskima partnerskima regijama (italijansko Umbrijo in irskim Shannonom) ob podpori štirinajstih regionalnih razvojnih centrov iz vse Slovenije s projektom **Razvoj inovacijskih strategij Slovenije (SLORITTS)** uspešno kandidirala pri Evropski uniji za sredstva, namenjena doseganju nacionalnega soglasja zainteresiranih okolij za oblikovanje ustrezne nacionalne politike, in z akcijskim načrtom za povečanje inovacijske sposobnosti Slovenije kot regije EU.

V okviru EU projekta SLORITTS je bila pripravljena podlaga za hitrejšo pospeševanje inovacijske kulture v Sloveniji in Ljubljani ter doseženo soglasje z glavnimi akterji.

Danica Simšič,
županja mesta Ljubljane in
vodja projektnega sveta EU projekta
SLORITTS

Akcijski načrt projekta SLORITTS „Nacionalni sistem inovacij“ je pripravljen za obdobje od leta 2004 do 2006. Načrt temelji na rezultatih več kot dveletnega pripravljalnega dela pri projektu, na podlagi analiz trendov, potreb in podpornega okolja in priporočil šestih delovnih skupin. K omenjeni analizi in priporočilom so prispevali strokovnjaki iz gospodarstva, finančnega sektorja, izobraževalne in raziskovalne sfere, podpornih organizacij na lokalni in regionalni ravni, Gospodarske zbornice Slovenije, treh ministrstev (Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za informacijsko družbo) in strokovnjaki iz Italije ter Irske.

Člani projekta SLORITTS so upoštevali izhodišče, da je inovacijska dejavnost ključnega pomena za pospešeno gospodarsko rast. Poiskali so odgovore na vprašanje, kako čvrsteje umestiti inovacije in inovativno obnašanje v slovenski prostor. Kajti zavedamo se, da bo lahko le visoko inovativno podjetje (regija, država) dolgoročno ohranjalo prednost na mednarodnem trgu. Prav tako so v okviru projekta SLORITTS uveljavili (čim bolj) celovit pojem in opredelitev inovacije in inovacijske dejavnosti ter si prizadevali umestiti inovacijski sistem v širši družbenoekonomski sistem ter politiko.

Pričakujemo, da bodo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo in oblikovanju programske sheme za črpanje sredstev iz Strukturnih skladov povečanje naše inovacijske sposobnosti zagotovili trije nacionalni krovni projekti – tako imenovane marele – v katerih so združeni nacionalni potenciali tehnološkega, turističnega in zdravstvenega področja vseh regij Slovenije.

„Marele“ pomenijo koncentracijo človeških in materialnih virov za doseganje skupnih ciljev, opredeljenih ob pomoči analize SWOT. Krovni projekti zagotavljajo inovativno podporno okolje za novo podjetništvo s produktno vodeno konkurenčnostjo – in to na tistih področjih, kjer ima Slovenija tradicijo in konkurenčno prednost na svetovnem trgu.

Spoštovani,

v zadnjem času je zaznati obstoj povsem novega ekonomskega okolja, ki nastaja na podlagi kombinacije povečevanja vpliva globalizacije, vseobsegajočega spreminjanja tehnologij in seveda nove razširjene Evropske unije, katere polnopravna članica je postala tudi Slovenija.

V novem ekonomskem okolju so ključni viri zmožnosti vseh delov države – regij – regionalni viri sposobnosti spreminjanja informacij, znanj in izkušenj, v nov intelektualni kapital in nove ekonomske priložnosti.

V splošnem je možno zapisati, da bodo v novem ekonomskem okolju, najuspešnejše tiste regije, ki bodo uspešno vključevale in hitro mobilizirale najsposobnejši socialni kapital, vire in zmožnosti potrebne za prevajanje znanja v nove poslovne možnosti in tržne produkte ter procese inovativnosti.

Osnovni cilj projekta SLORITS je tako uskladiti strategijo za dvig inovacijske sposobnosti Slovenije kot EU regije za zagotavljanje enakomernega razvoja vseh njenih regij. V analizi je tako med drugim ugotovljeno, da je prednost slovenske inovacijske kapacitete v relativno primernih vlaganjih države v organizacijsko okolje in pripravi strategij razvoja.

V Sloveniji smo ključne mehanizme spodbujanja razvoja, opredelili v Strategiji gospodarskega razvoja Slovenije (SGRS). Glavni nabor odzivov politike, namenjen krepitvi celovite konkurenčnosti Slovenije, zajema aktivne dejavnosti strukturne in razvojne politike na naslednjih področjih:

- Prehod v na znanju temelječo družbo,
- Krepitev konkurenčnosti gospodarstva,
- Povečevanje učinkovitosti države,
- Učinkovito izvajanje politik EU glede enotnega trga,
- Uravnotežen regionalni in prostorski razvoj.

V analizi je tudi ugotovljeno, da je potrebno doseči udeležbo novih subjektov, ki naj postanejo glavni akterji regionalnega razvoja. Z vidika gospodarskega regionalnega sistema analiza poudarja pomembnost sodelovanja med univerzami, raziskovalnimi centri in gospodarskimi družbami. Področje izobraževanja in raziskovanja, tako ni več domena samo sektorja, ki je neposredno odgovoren za področje izobraževalne in raziskovalne politike, temveč je pomemben tudi prispevek in sodelovanje drugih sektorjev javnih politik. Kljub vsem problemom s katerimi se srečujejo javne politike vendarle lahko rečemo, da v zadnjem obdobju koračijo v pravo smer. Povezanost med javnimi politikami na področju gospodarstva, dela in izobraževanja ter znanosti je vse večja.

mag. Zdenka Kovač,

ministrica Službe Vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj

K temu poskuša aktivno prispevati tudi regionalna razvojna politika, ki se v novih programskih ciljih osredotoča na spodbujanje razvoja regionalnih inovacijskih sistemov. Z zakonskimi spremembami poskuša zagotoviti institucionalne okvire za vzpostavljanje koncepta razvojnih regij.

Hitrejše uresničevanje tega koncepta poskuša zagotoviti tako z novim Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, s katerim uvaja koncept razvojne regije kot javno-zasebnega razvojnega partnerstva, kot Enotnim programskim dokumentom (EPD), ki bo pomenil osnovo za črpanje evropskih strukturnih skladov. Pričujoči akcijski načrt „Nacionalni sistem inovacij“, katerega srž so trije krovni projekti, Tehnološka, Turistična in Zdravstvena marena, pa predstavlja strateški nacionalni okvir za uresničevanje SGRS, EPD in optimalno izrabo Strukturnih skladov. Ukrepi, ki bodo s temi sredstvi podprti, sledijo prav cilju krepitve konkurenčne sposobnosti regij.

Kazalo	
1. GRADNJA REGIONALNEGA SOGLASJA	12
2. METODOLOGIJA	16
Delovne skupine, njihove naloge in pričakovani rezultati	16
3. PREDSTAVITEV REGIJE SLOVENIJE	18
3.1. Predstavitev regije Slovenije	18
3.2. Shema vključenosti SLORITTS – podporni program inovacij v regionalno okolje Slovenije	20
3.3. Analiza potreb	20
3.4. Analiza trendov	21
3.5. Analiza podpornega okolja	23
4. PRIPOROČILA DELOVNIH SKUPIN	26
4.1. Pravni sistem za podporo inovacijam	26
4.2. Sodelovanje med raziskovalno sfero in industrijo na področju inovacij	26
4.3. Infrastruktura in inovacijski podporni sistem	27
4.4. Finančni podporni sistem za inovacije	27
4.5. Upravljanje človeških virov za razvoj inovacij na nacionalni ravni	28
4.6. Ozaveščanje o inovacijah	28
5. ANALIZA SWOT	30
6. PREDLOG SPREMEMB ZAKONODAJE ZA SPODBUJANJE INOVACIJ	32
7. AKCIJSKI NAČRT „NACIONALNI SISTEM INOVACIJ“	34
7.1. Cilji in naloge akcijskega načrta „Nacionalni sistem inovacij“	36

8. KROVNI PROJEKTI ZA POVEČANJE INOVACIJSKE SPOSOBNOSTI SLOVENIJE	38
8.1. TEHNOLOŠKA MARELA	38
8.1.1. Vizija	38
8.1.2. Program in projekti	38
8.1.3. Namen programa	40
8.1.4. Cilji programa	40
8.1.5. Podrobnejši opis – metodologija	40
8.1.6. „Vrednotenje znanja“, shema za posodobitev inovativnega okolja	41
8.1.7. Indikatorji	43
8.2. TURISTIČNA MARELA	43
8.2.1. Vizija	43
8.2.2. Namen	43
8.2.3. Kako?	43
8.2.4. Indikatorji	44
8.3. ZDRAVSTVENA MARELA	45
8.3.1. Glavni cilji zdravstvene marele	45
8.3.2. Zdravstvene storitve	45
8.3.3. Skupni podporni elementi zdravstvene marele	46
8.3.4. Indikatorji	46
9. DODATEK	48
9.1. Sodelujoči pri projektu SLORITTS	48
9.1.1. Organi projekta SLORITTS	48
9.1.2. Predstavniki EU, sodelujoči pri projektu	49
9.1.3. Delovne skupine	50
9.2. Koristni spletni naslovi	53

1. GRADNJA REGIONALNEGA SOGLASJA

1. GRADNJA REGIONALNEGA SOGLASJA

1. GRADNJA REGIONALNEGA SOGLASJA

Prvi korak pri gradnji regionalnega soglasja je bil storjen že ob prijavi projekta SLORITTS bruseljski komisiji v letu 2000, ko je Pismo o nameri sodelovanja pri projektu podpisalo 14 regionalnih agencij in s tem pooblastilo koordinatorja projekta Mestno občino Ljubljana in preostale štiri partnerje: Tehnološki park Ljubljana, Inovacijsko reletni center pri Inštitutu Jožef Stefan, Inštitut za ekonomska raziskovanja in podjetje RR&CO, d. o. o., ter evropski partnerski regiji Shannon – Shennon Development in Umbrijo – Meta Group, da prijavijo projekt SLORITTS v okviru 5. okvirnega programa EU.

Naslednji korak pri doseganju regionalnega soglasja je bila ustanovitev projektne sveta, v katerem je 19 predstavnikov 17 organizacij iz različnih regij Slovenije. Vodja projektne sveta je županja mesta Ljubljane.

Organizacije, sodelujoče v projektne svetu (navedene po abecednem vrstnem redu):

Akrapovič, d. o. o. – Ivančna Gorica
 BIA SEPARATIONS, d. o. o. – Ljubljana
 CIMOS, d. d. – Koper
 Gospodarska zbornica Slovenije – Ljubljana
 ING.KLAN, d. o. o. – Maribor
 ISKRATEL, d. o. o. – Kranj
 Kolektor Idrija, d. o. o. – Idrija
 Mestna občina Ljubljana
 Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
 Ministrstvo za gospodarstvo
 Agencija RS za regionalni razvoj
 Nacionalni institut za biologijo
 NIKA, d. d. – Ljubljana
 Pospeševalni center za malo gospodarstvo – Ljubljana, Celje
 Slovenska akademija znanosti in umetnosti – Ljubljana
 Trim, d. d. – Trebnje
 Univerza v Ljubljani

V maju 2002 je bila v sodelovanju Mestne občine Ljubljana z Gospodarsko zbornico Slovenije, Ministrstvom za gospodarstvo, Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, Agencijo RS za regionalni razvoj, Pospeševalnim centrom za malo gospodarstvo, Tehnološkim parkom Ljubljana, Inštitutom za ekonomska raziskovanja, podjetjem za poslovne storitve RR&Co, d. o. o., Inštitutom Jožef Stefan – IRC Slovenija in Centrom za interdisciplinarne in multidisciplinarne raziskave in študije Univerze Maribor organizirana 1. nacionalna konferenca o „Povečanju inovativne sposobnosti Slovenije kot EU regije“. Na konferenci je bilo doseženo soglasje glede ciljev, delovnega programa in metodologije izvedbe projekta. Prisotnih je

bilo 86 udeležencev, in sicer iz regij, javnih institucij, raziskovalno-akademske sfere in gospodarstva.

Za doseganje soglasja glede ciljev, delovnega programa in metodologije izvedbe projekta SLORITTS so bili uspešno izpeljani sestanki tudi na Regionalni razvojni agenciji ljubljanske urbane regije, Mestni občini Ljubljana, Ministrstvu za gospodarstvo, Agenciji RS za regionalni razvoj, Gospodarski zbornici Slovenije, Inovativnem razvojnem svetu Ljubljana, Pospeševalnem centru za razvoj malega gospodarstva, Univerzi Maribor, NKBM Banki Maribor, Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, Slovenski akademiji znanosti in umetnosti in Univerzi v Ljubljani.

Prav tako je bilo v letu 2002 izvedenih 12 regionalnih predstavitev, in to v Velenju, Mariboru, Ljubljani, na Ravnah na Koroškem, v Murski Soboti, Novi Gorici, Kopru, Novem mestu, Litiji, Krškem, Celju in Postojni.

Na osnovi soglasja o programu in metodologiji dela je bilo oblikovanih šest delovnih skupin, v katere so bili vključeni predstavniki gospodarstva, javnih institucij in raziskovalne sfere iz vseh regij Slovenije.

Naslednja pomembna faza doseganja soglasja regionalnega inovativnega razvoja je bila dosežena na 2. *nacionalni konferenci o „Povečanju inovativne sposobnosti Slovenije kot EU regije“* junija 2003. Konferenco so v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana organizirali Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za šolstvo znanost in šport, Agencija RS za regionalni razvoj, Pospeševalni center za malo gospodarstvo, Tehnološki park Ljubljana, Inštitut za ekonomska raziskovanja, RR&Co-podjetje za poslovne storitve d.o.o., Inštitut Jožef Stefan – IRC Slovenija, Univerza v Ljubljani in Center za interdisciplinarne in multidisciplinarne raziskave in študije Univerze v Mariboru. Na konferenci so bili predstavljeni rezultati analiz trendov, potreb in ponudbe podpornega okolja in predstavljena ter potrjena priporočila delovnih skupin. Prisotnih je bilo 112 udeležencev, iz regij, javnih institucij in gospodarstva.

Za doseganje političnega soglasja in podpore glede akcijskega načrta „Nacionalnega sistema inovacij“ so bile izvedene predstavitve le-tega tudi na naslednjih ustanovah:

- Ministrstvu za gospodarstvo (na Tehnološkem parku Ljubljana – decembra 2003),
- Inovacijsko razvojnem svetu Ljubljana in projektne svetu SLORITTS (januar 2004)
- Štajerski regiji (na Občini Maribor – marec 2004),
- Dolenjski regiji (na Občini Novo Mesto – marec 2004),
- Službi vlade RS za regionalni razvoj in strukturno politiko (marec 2004) in
- Uradu za makroekonomske analize RS (marec 2004).

Program projekta SLORITTS je bil v vsem obdobju izvajanja z visoko stopnjo nacionalnega soglasja. Posebno pomembno je soglasje, ki je bilo doseženo za predlagani akcijski načrt projekta „Regionalna inovacijska strategija Slovenije kot EU regije” – „Nacionalni sistem inovacij”. Celovit načrt izhaja iz vizije evropske aktivne regije, zato ponuja nekatere rešitve predvsem z oblikovanjem strategij, racionalizacijo, spreminjanjem sistema inovacij in vrednot, doseganjem soglasja in optimalnega koriščenja potencialov združenega v tri krovne nacionalne projekte: tehnološko, turistično in zdravstveno „marelo”.

2. METODOLOGIJA

2.

METODOLOGIJA

2. METODOLOGIJA

Delovne skupine, njihove naloge in pričakovani rezultati

Metodologija dela je temeljila na šestih delovnih skupinah, ki so bile oblikovane po načelu pomembnih področij za razvoj inovativne sposobnosti ter z njo povezanega podjetništva. Skupine so bile koordinirane in sestavljene iz strokovnjakov ter pomembnih akterjev slovenskega gospodarskega sistema.

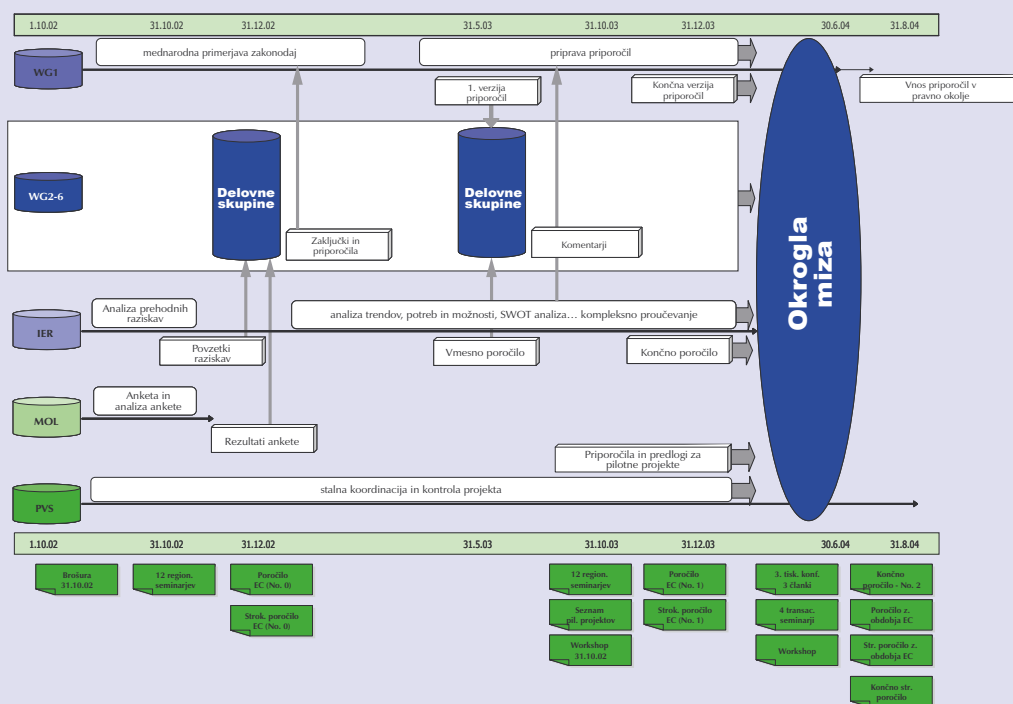
1. Pravni sistem za podporo inovacijam – vodja Igor Antauer
2. Sodelovanje med raziskovalno sfero in industrijo na področju inovacij – vodja Tatjana Fink
3. Infrastruktura in inovacijski podporni sistem – vodja Ivo Piry
4. Finančni podporni sistem za inovacije – vodja dr. Jože Glogovšek
5. Upravljanje človeških virov za razvoj inovacij na nacionalni ravni – vodja dr. Peter Stanovnik
6. Ozaveščanje javnosti o inovacijah – vodja dr. Maja Bučar

Delovne skupine so analizirale obstoječe stanje na svojem področju s posebnim poudarkom na slabostih in prednostih ter podale predloge sprememb za izboljšanje inovativne sposobnosti za svoje področje. Skupina, ki je obravnavala pravni sistem za podporo inovacij, je pripravila tudi priporočila za izboljšavo systemskega okolja in zakonodaje za učinkovitejšo podporo inovacijam v Sloveniji.

Na osnovi opravljenih analiz trendov, potreb in podpornega okolja, na osnovi obstoječih analiz in na osnovi priporočil nacionalnih in regionalnih akterjev je bila oblikovana analiza SWOT kot temelj akcijskega načrta in izhodišče za pripravo ukrepov za povečanje inovativne sposobnosti Slovenije kot EU regije.

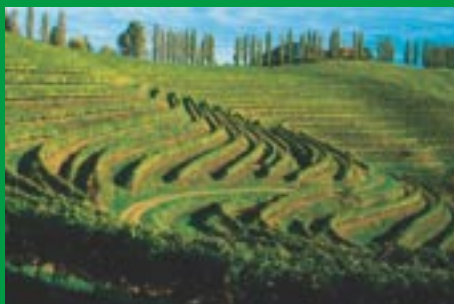
Projektna vodstvena skupina je nato pozvala vse regije, naj evidentirajo konkretne inovacijske projekte, usklajene s priporočili delovnih skupin in Enotnim programskim dokumentom RS ter naravnane k izvajanju priporočenih ukrepov za izboljšanje inovativne sposobnosti Slovenije kot EU regije. Zbranih je bilo več kot 70 projektov, ki so bili zaradi velikosti, celovitosti, skladnosti z usmeritvami EU strukturnih skladov za obdobje 2004–2006 selekcionirani in združeni v tri nacionalne krovne projekte. Ti imajo skupne nacionalne in medregijske cilje ter udeležajo nacionalni sistem inovacij v Sloveniji.

TERMINSKI NAČRT PROJEKTA SLORITTS

3. PREDSTAVITEV REGIJE SLOVENIJE

- 3.1. Predstavitev regije Slovenije
- 3.2. Shema vključenosti SLORITTS – podporni program inovacij v regionalno okolje Slovenije
- 3.3. Analiza potreb
- 3.4. Analiza trendov
- 3.5. Analiza podpornega okolja

3. PREDSTAVITEV REGIJE SLOVENIJE

3.1. Predstavitev regije Slovenije

Slovenija je srednjeevropska država, kjer se stikajo štiri velike evropske reliefne enote: Alpe, Dinarsko gorstvo, sredozemski svet in Panonska nižina. Severno meji na Avstrijo, vzhodno na Madžarsko in Hrvaško ter na zahodu na Italijo.

Ima osem geografsko bolj ali manj sklenjenih pokrajin: Primorsko, Notranjsko, Gorenjsko, Dolenjsko, Belo krajino, Koroško, Štajersko in Prekmurje. Je dežela voda, saj je skupna dolžina tokov, rek, stalnih in hudourniških pritokov 26.600 km, tako da se po skupni količini vode uvršča med najbogatejše evropske države, saj skoraj štirikrat presega evropsko povprečje. Več kot polovico površine pokrivajo gozdovi – 10.124 km² (v Evropi imata več gozdov le še Finska in Švedska).

V Sloveniji je kultura varovanja naravne dediščine visoko razvita. Zavarovanega je kar 8 % ozemlja. Največje območje zavarovanega ozemlja obsega Triglavski narodni park. Škocjanske jame, ki se ponašajo z največjim podzemskim kanjonom na svetu, so bile leta 1986 vpisane v seznam svetovne dediščine pri Unescu. Sečoveljske soline pa so edino slovensko območje, uvrščeno leta 1993 v seznam mokrišč svetovnega pomena (Ramsarska konvencija o mokriščih).

Po podatkih zadnjega popisa prebivalstva iz leta 2002 malce manj kot 2 milijona prebivalcev živi na 20.273 km² (12 statističnih regij, 193 občin). Velika večina prebivalcev je Slovencev (83,06 %). V Sloveniji živita tudi italijanska narodnostna skupnost na obalnem območju in na severovzhodu madžarska narodnostna skupnost. Obe veljata za avtohtoni manjšini in imata z ustavo zaščitene pravice. Druge etnične skupine v Sloveniji so Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Jugoslovani, Makedonci, Črnogorci in Albanci ter romska skupnost, katere položaj in posebne pravice so urejeni z zakonom.

Največja slovenska mesta so: Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Koper, Novo mesto, Nova Gorica in Murska Sobota. V Ljubljani, prestolnici Slovenije, ima sedež tretjina vseh slovenskih podjetij, tako da je Ljubljana najmočnejši ekonomski in finančni potencial države.

Velikost	20,273 Km ²
Število prebivalcev (30. 6. 2002)	1,964,036
Glavno mesto (št. preb. na dan 30.6. 2002)	Ljubljana (258,873)
Stopnja nezaposlenosti – ILO, 2003	6.7 %
BDP, realna rast (v cenah 2000)*	2.3%
BDP, v mio EUR (tekoče cene)*	24,264
BDP na prebivalca po kupni moči, v PPS**	16,600 (69% povprečja EU-15)
Inflacija – povprečna letna stopnja, 2003	5.6%
Struktura dodane vrednosti – kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, 2002 (v %)	3.0
Struktura dodane vrednosti – industrija, 2002 (v %)	30.0
Struktura dodane vrednosti – gradbeništvo, 2002 (v %)	5.5
Struktura dodane vrednosti – storitve, 2002 (v %)	61.5

*Statistični urad RS, prva letna ocena BDP za leto 2003, 15.marec 2004

**Leto 2002 – SURS, 30. december 2003

V 90. letih prejšnjega stoletja je Slovenija doživela velike sistemske spremembe: privatizacijo, odprtje trga kapitala, liberalizacijo trga, makroekonomsko stabilizacijo, približevanje EU, in maja 2004 postala članica EU.

Slovenska ekonomija je postopoma dosegla strukturo razvitega ekonomskega trga, le delež inovativnih podjetij v Sloveniji je daleč pod povprečjem EU.

Analiza podjetništva v Sloveniji je pokazala, da se v Sloveniji kar 93,4 odstotka podjetij uvršča med mikro podjetja (od nič do devet zaposlenih). Malih podjetij (od 10 do 49 zaposlenih) je 4,9 odstotka, srednjih (od 50 do 249 zaposlenih) je 1,3 odstotka, velikih (250 in več zaposlenih) pa le 0,3 odstotka. Največ podjetij je v osrednji slovenski regiji (28.014), najmanj pa v zasavski (1.344).

Ekonomski delež storitvenega sektorja DBP od začetka 90. let prejšnjega stoletja v Sloveniji narašča in je bil

v letu 2003 61,5 %. Nasprotno pa je rast v industriji manjša, v letu 2003 je bila v povprečju za 1,4 % višja kot v letu 2002. Znotraj industrije je najpomembnejši predelovalni sektor, ki je tudi največji izvoznik. Tako so v predelovalnih dejavnostih, ki pomenijo 9/10 celotne industrije, lani podjetja proizvedla za 1,6 odstotka več kot leta 2002. V okviru teh so obseg proizvodnje v letu 2003 najbolj povečali v proizvodnji kemikalij in kemičnih izdelkov (11,8 %), proizvodnji električne in optične opreme (za 11,3 %) in v proizvodnji vozil in plovil (4,9 %). Zmanjšanje obsega proizvodnje je statistika v letu 2003 zabeležila v petih (od 14) področjih predelovalne dejavnosti. Zmanjšanje je bilo največje v proizvodnji usnja in usnjenih izdelkov, kar 13-odstotno in v tekstilni industriji 11,4-odstotno. Manj izdelkov so lani izdelali tudi v proizvodnji strojev in naprav, v proizvodnji nekovinskih in mineralnih izdelkov in lesnopredelovalni industriji ter proizvodnji pohištva. Trend zmanjševanja zaposlenosti v industriji se je nadaljeval tudi v letu 2003, čeprav nekoliko počasneje kot predtem. Toda v tem obdobju so zaznali rast zaposlovanja v kmetijski in gumarski industriji. Produktivnost dela v industriji, merjena s proizvodnjo na zaposlenega, se je lani povečala za 3,2 odstotka.

V Sloveniji je delež prenočitev državljanov EU od vseh prenočitev tujcev skoraj enak povprečju petnajstih držav EU – blizu 72 odstotkov. Izmed novink v EU (razen Malte in Cipra) ima Slovenija najvišji delež tujkega turizma iz EU in tujkega turizma nasploh. Tujski turizem je v letu 2003 predstavljal 56-odstotni delež vsega turističnega obiska. Priliv turističnih deviz je bil za 3,5 % večji kot v predhodnem letu. V hotelih in agencijah je priliv turističnih deviz zrasel za 7 %, v igralnicah pa za 9 %.

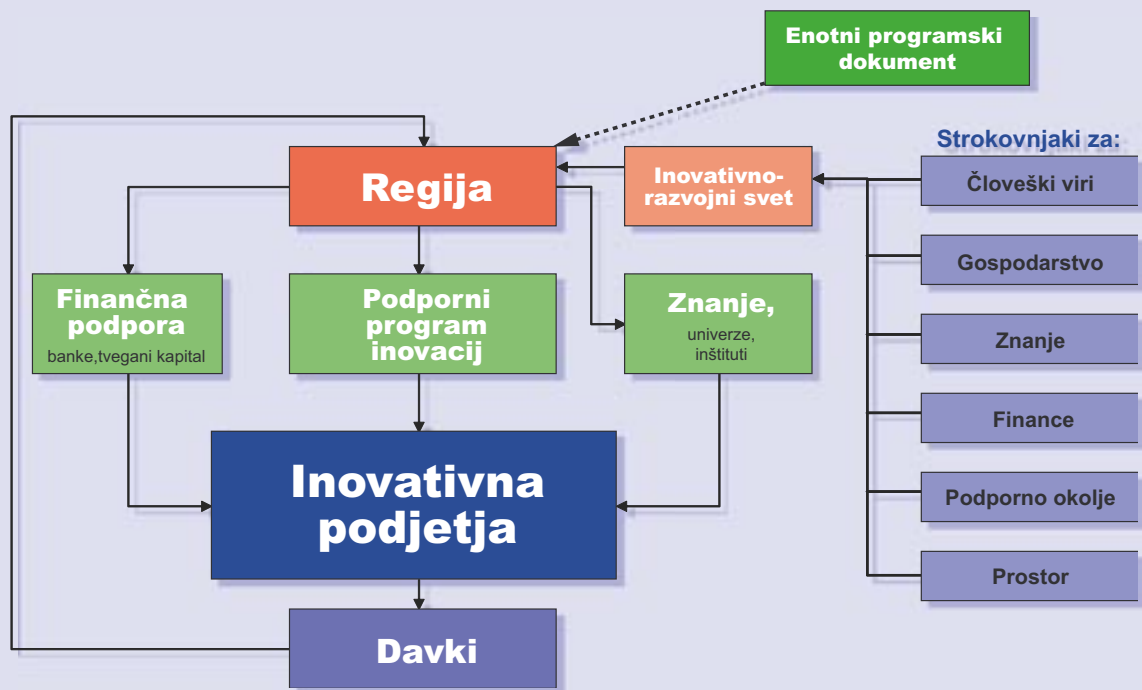
Povprečna letna inflacija, merjena z rastjo cen življenjskih potrebščin, je v letu 2003 znašala 5,6 %. V primerjavi z letom 2002 se je povprečna letna stopnja rasti cen znižala za 2,6 odstotne točke. Znižanje inflacije v letu 2003 je v veliki meri posledica restriktivnejših ukrepov in bolj usklajenih makro-ekonomskih politik, ki so jih spremljale relativno ugodne razmere v mednarodnem okolju.

V letu 2003 je Slovenija izvozila za 11.427 mil. evrov

blaga in za 2.465 mil. evrov storitev. Realna rast izvoza blaga in storitev je bila 3,4 %. Največ izvoza je bilo v 15 držav EU, kar 58,4 % delež vsega izvoza. Države najpomembnejše partnerice Slovenije v izvozu so bile Nemčija, Italija, Hrvaška, Avstrija, Francija, Bosna in Hercegovina, Združene države Amerike, Ruska federacija, Srbija in Črna gora ter Poljska. Hkrati pa je Slovenija uvozila za 13.895 mil. evrov blaga in storitev. Največ iz Nemčije, Italije, Francije, Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Ruske Federacije, Češke republike, Združenih držav Amerike in Kitajske.

Viri: GZS – Služba za konjunkturo in ekonomsko politiko (podatki objavljeni na domačih straneh www.gzs.si in v strokovni reviji Konjunktura gibanja – februar 2004), Statistični urad RS in raziskava Slovenski podjetniški observatorij 2003, ki jo je opravil Inštitut za podjetništvo in menedžment malih podjetij na Univerzi Maribor.

3.2. Shema vključenosti SLORITTS – podporni program inovacij v regionalno okolje Slovenije

3.3. Analiza potreb

Analiza potreb predstavlja ključne rezultate terenske raziskave o inovacijskih potrebah podjetij v Sloveniji. Raziskavo je izvedel Oddelek za gospodarske dejavnosti in turizem Mestne občine Ljubljana in Inštitut za ekonomska raziskovanja v Ljubljani od junija do septembra 2003.

Najpomembnejši cilji te raziskave so bili:

- ocena inovacijskih pogojev in potencialov za podjetja;
- identifikacija faktorjev, ki zavirajo oz. onemogočajo proces inoviranja;
- identifikacija inovacijskih potreb podjetij;
- priprava osnove za akcijski plan za izboljšanje inovacijskih aktivnosti v slovenskih podjetjih.

Metodologija raziskave je bila sestavljena iz intervjujev in vprašalnikov, ki so bila podjetjem poslana po pošti. Vrnjenih je bilo 99 izpolnjenih vprašalnikov. Podjetja, ki so bila predmet raziskave, obsegajo skoraj vsa področja

in poslovne dejavnosti, od kmetijstva do javnih služb. Malo več kot polovica vzorca so proizvodna podjetja, 1 podjetje je gradbeno, 1 je iz kmetijstva, preostali pa sodijo med storitvena.

Več kot 40 % podjetij, ki so sodelovala v raziskavi, je imelo vsaj eno inovacijo v obdobju 2001/2002. Glavni cilji in posledice njihovih pomembnejših inovacij so bili vstop na nove trge oz. povečanje tržnega deleža, povečanje kvalitete izdelkov in storitev, zmanjšanje stroškov delovne sile in povečanje sortimana izdelkov. Najpogostejši oviri za inovacijo sta bili pomanjkanje finančnih virov in pomanjkanje človeških virov (tehničnih strokovnjakov, oseb z znanjem trženja in poslovanja, strokovnjakov za informatiko in računalništvo). Skoraj polovica podjetij ima svoj R&R oddelek, za R&R v povprečju namenjajo 2,3 % svoje prodaje. Le 16 % proučevanih podjetij je realiziralo vsaj en tehnološki prenos v zadnjih 5 letih in komaj 8 % vzorca je registriralo vsaj eno intelektualno lastnino v istem obdobju. Podjetja namenjajo za izobraževanje zaposlenih le 1 % prodaje (najpogosteje namenjajo ta sredstva za tehnično šolanje, učenje tujih jezikov,

menedžment, informatiko in trženje). Samo 40 % proučevanih podjetij redno sodeluje z univerzami in raziskovalnimi inštituti. Največja ovira za tako sodelovanje so visoki stroški sodelovanja z univerzami in raziskovalnimi inštituti ter neuporabnost teh institucij, saj le-te večinoma ponujajo samo bazično znanje.

Približno petina podjetij uporablja vsaj en državni podporni ukrep. V okviru raziskave so podjetja podala tudi nekaj svojih predlogov za podporne ukrepe, kot so državna podpora za sodelovanje s tujimi podjetji, subvencijske sheme, ki temeljijo na uspehu podjetij, bolj praktični ukrepi, tekmovanje za „najboljšo inovacijo“, hitrejša državna finančna pomoč, bolj fleksibilni razpisi itn.

3.4. Analiza trendov

Slovenska tržna struktura se polagoma približuje strukturi razvitih tržnih ekonomij. V zadnjem desetletju se je povečeval pomen storitvenega sektorja (na 60 % BDP v 2001), pomena industrije (na 31 % BDP v 2001) in kmetijstva (na 3,1 % v 2001) pa sta se zmanjševala. V naslednjih 3 letih bo največja rast BDP v storitvenem sektorju, sledil bo predelovalni sektor, najmanjša rast bo v kmetijstvu.

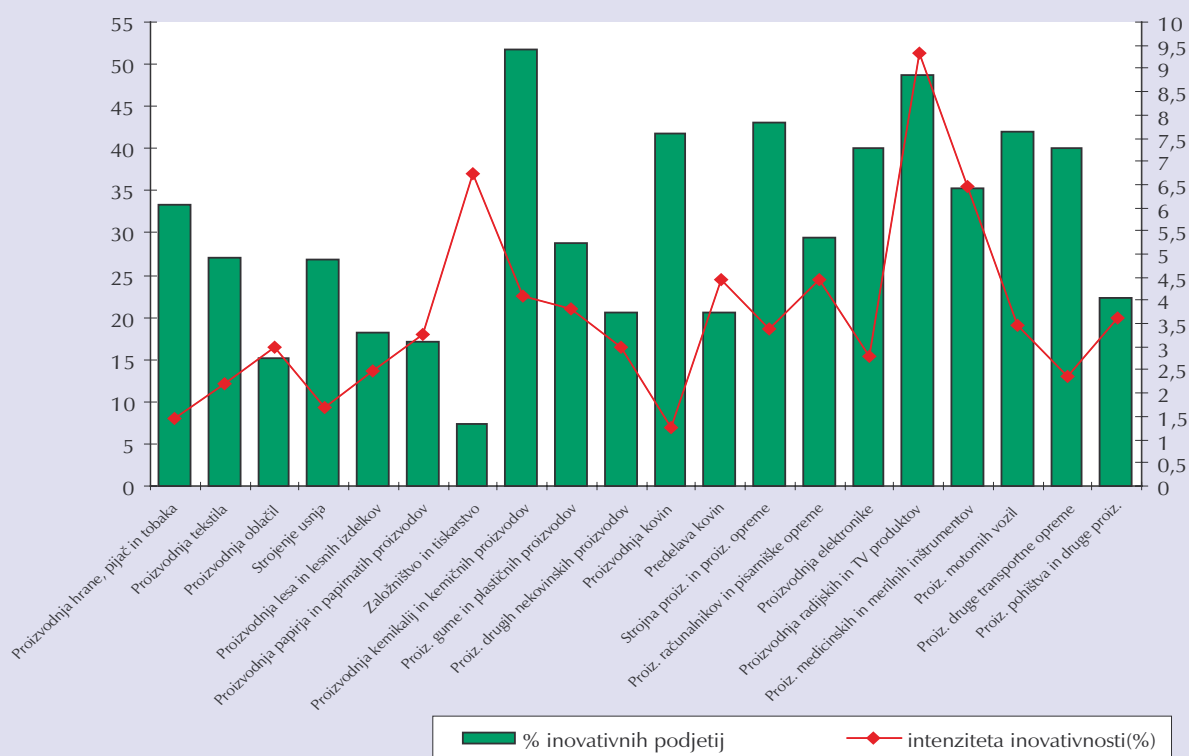
Pomembnost industrije je deindustrializaciji navkljub v Sloveniji veliko večja od povprečja v EU. Znotraj industrije je najpomembnejši predelovalni sektor, ki je največji izvoznik. Zato je prestrukturiranje tega sektorja izjemno pomembno za slovensko mednarodno konkurenčnost. V predelovalnem sektorju je v zadnjih 8-ih letih zaznati pozitiven proces prestrukturiranja, ki ga karakterizira povečana pomembnost nadpovprečnih kapitalno intenzivnih, inovativnih in izvozno usmerjenih dejavnosti, kot so kemija, predelava kovin in proizvodnja električne in optične opreme. Sočasno pada pomembnost tradicionalnih delovno intenzivnih dejavnosti, kot sta tekstilstvo in usnarstvo.

V letu 2001 so bili znotraj predelovalne industrije največji sektorji (merjeno z deležem bruto dodane vrednosti – BDV) proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov (12,44 %), proizvodnja hrane in pijače

(10,25 %), proizvodnja strojev in naprav (9,99 %), proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov (9,55 %), proizvodnja električnih strojev in naprav (5,98 %) ter proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas (5,49 %). Bruto dodana vrednost na zaposlenega v predelovalni industriji je v letu 2001 znašala 20,733 EUR. Več kot 50 % nad tem povprečjem je znašala BDV na zaposlenega v proizvodnji kemikalij in kemičnih izdelkov in v proizvodnji pisarniških strojev in računalnikov. Najmanjša raven BDV je bila v istem letu zabeležena v proizvodnji tekstila, oblačil in usnja, v predelavi lesa in lesnih izdelkov, v proizvodnji pohištva in proizvodnji drugih vozil in plovil. Kljub visoki letni rasti bruto dodane vrednosti v predelovalni industriji v Sloveniji vrednosti bruto dodane vrednosti na zaposlenega še vedno precej zaostajajo za tistimi v EU. Bruto dodana vrednost na zaposlenega je namreč od 1,4 do 4,5-krat – odvisno od sektorja – manjša kot tista v EU. Sektorja proizvodnje pisarniških strojev in računalnikov ter recikliraža najmanj zaostajata za EU povprečjem, največja razlika pa je v sektorjih proizvodnje radijskih, televizijskih in komunikacijskih naprav in opreme, proizvodnje drugih vozil in plovil ter proizvodnje oblačil.

Skupna stopnja inovativnih predelovalnih družb v Sloveniji (28 %) je nižja kot v EU. Zadnja raziskava Statističnega urada Republike Slovenije je pokazala večjo inovativnost v velikih (58 %) kot v srednjih (33 %) in malih podjetjih (12 %). Največje ovire pri inoviranju so za slovenska podjetja pomanjkanje finančnih sredstev, pomanjkanje visoko izobražene strokovne delovne sile, visoka tveganja, povezana z inovacijo, in pomanjkanje informacij. Zelo veliko skrb zbuja to, da trend inovacij upada, saj je delež inovativnih podjetij v predelovalnem sektorju padel s skoraj 36 % v letu 1997 na manj kot 28 % v letu 2000.

Zaostajanje slovenskih podjetij glede pogojev za inovacije lahko še dodatno ilustriramo z oceno tehnološkega razvoja v slovenski predelovalni industriji. Pred leti opravljena analiza je namreč pokazala, da je 88 % celotne delovne sile zaposlene v podjetjih z nizko ali srednjo tehnološko stopnjo, ki ustvarijo 78 % bruto dodane vrednosti v predelovalni industriji, to pa kaže na nizek delež visoko tehnoloških („high-tech“) dejavnosti. Na primer na Irskem je delež bruto

Delež inovativnih podjetij glede na industrijsko panogo 1999 – 2000

dodane vrednosti v „high-tech“ industriji 32 % celotne predelovalne industrije. Irski sledi Finska s 27 %.

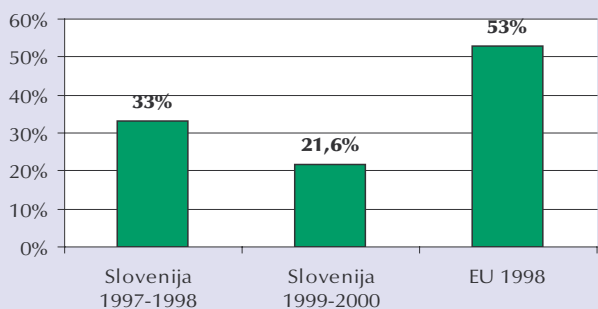
Z namenom povečanja sposobnosti slovenskih podjetij je država v letu 2001 podprla tri pilotne projekte grozdov v avtomobilski, transportno-logistični in orodjarski dejavnosti. V letu 2002 je država podprla štiri nove pobude grozdov na področju predelave lesa, klimatskih in ogrevalnih naprav, plastike in geodezije. Najnovejši poskus slovenske vlade, da izkoristi potencial pri tehnološkem razvoju slovenskih podjetij, je podpora tehnološkim mrežam, sestavljenim iz predstavnikov industrije, znanosti in ponudnikov storitev. Tako opredeljene mreže naj bi bile sposobne same razviti in izmenjavati vire in dosežke med akademsko sfero in industrijo, pa tudi med posameznimi dejavnostmi.

Tehnološke mreže morajo zastopati tista tehnološka področja, kjer je dosežena kritična masa in obstaja močan interes za sodelovanje na področju tehnološkega razvoja ter učenja oz. usposabljanja med razvijalci in uporabniki tehnologij, nosilci znanja ter ponudniki storitev. Na podlagi podrobne

analize tehnoloških področij, na katerih ima Slovenija primerjalne prednosti v znanju in sposobnostih, so bile identificirane štiri tehnološke mreže, ki ponujajo možnosti za prihodnji razvoj izdelkov in procesov:

- Biotehnologija in farmacija
- Informacijsko-komunikacijska tehnologija
- Okoljske tehnologije in novi materiali
- Kontrola, vodenje in upravljanje procesov in sistemov (procesne tehnologije)

Glede na pretekle trende, pomembne indikatorje (delež BDV, BDV/zaposlenega, rast BDV/zaposlenega, BDV/zaposlenega v primerjavi z EU, inovacijske aktivnosti, itn.) in različne študije ter raziskave so sektorji v Sloveniji, ki imajo potencial rasti, naslednji: kemična industrija (še posebno farmacevtska industrija), informacijska in komunikacijska industrija (NACE 31 in 32), založništvo in tiskarstvo, živilska industrija, proizvodnja energije, turizem, finančne storitve, transport in logistika, trgovina na debelo in drobno, avtomobilski industrija, industrija izdelave orodja, kovinskopredelovalna industrija, industrija plastike in vsa preostala industrija in sektorji, aktivni

Delež inovativnih podjetij

v slovenskih tehnoloških mrežah. Enako je mogoče identificirati sektorje, ki so že in bodo v prihodnje izpostavljeni resnim težavam in grožnjam. To so: vsi delovno intenzivni predelovalni sektorji, npr. tekstilna industrija, obutvena industrija, kmetijstvo, osnovna – bazična industrija, do neke mere tudi gradbeništvo, lesna industrija in proizvodnja strojev in opreme. Kljub temu imajo ti sektorji potencial za razvoj v dobro definiranih tržnih nišah (biokmetijstvo, tehnični tekstil itn.).

Analizo trendov je izvedel Inštitut za ekonomska raziskovanja v Ljubljani.

3.5. Analiza podpornega okolja

Analiza podpornega okolja vsebuje pregled in oceno podpornega okolja za mala in srednja podjetja v Sloveniji. Zajema nabor storitev, ki so jim na voljo po posameznih organizacijah, in primerjavo le-teh z dejanskimi potrebami malih in srednjih podjetij (MSP). Organizacijo izvedbe analize je prevzela MOL v sodelovanju z META Group – Italija in Inštitut za ekonomska raziskave.

Pregled rezultatov:

1. Nekaj industrije je še vedno v zgodnji fazi prestrukturiranja. Menedžerji se večinoma ukvarjajo z zniževanjem cene proizvodnih stroškov in ne z razvojem novih produktov.
2. Veliko malih podjetij je v prvih letih po osamosvojitvi Slovenije nastalo zaradi potrebe po samo zaposlitvi in/ali zaradi izgube delovnih mest pri privatizaciji državnih podjetij (podjetništvo iz nuje). Slaba pripravljenost podjetnikov, večinoma brez poslovnih načrtov, in pomanjkanje

marketinško usmerjene kulture sta pripeljala do situacije, kjer je bilo veliko malih podjetij v neizogibnem padcu. Finančne težave, ki so temu sledile, so bile nepopravljive posledice.

3. Privatizacija z zunanjimi investitorji še vedno velja za ključen dejavnik prestrukturiranja. Zato je bilo premalo pozornosti posvečeno endogenemu procesu, osnovanemu na razvoju nove baze MSP-jev, ki bo pomladila ekonomsko strukturo regij.
4. Sredstva, ki so namenjena diferencirani ekonomski strukturi, usmerjena v odpiranje in privabljanje podjetij, ki delujejo na novih obetajočih trgih, so redka, če ne celo odsotna.
5. Privatni storitveni sektor ni dobro umeščen, razvoj specializiranih svetovalnih podjetij ni priznan kot strateški cilj države, stanje slovenskega gospodarstva pa nujno potrebuje raznoliko strokovno podporo.
6. Javne podporne institucije, ki upravljajo storitve, pretežno posvečajo pozornost že obstoječim podjetjem in podjetjem, ki delujejo v tradicionalnih sektorjih (ki se v večini primerov soočajo s strukturno krizo).
7. Storitve javnih podpornih institucij niso prilagojene uporabnikom in so daleč od pristopa po meri stranke. Te institucije so bolj naklonjene reaktivnemu pristopu, ki temelji na koordinaciji, in ponujajo storitve na osnovah t. i. „nakupovalnega“ modela (kjer mora stranka priti k njim), čeprav situacija zahteva bolj proaktiven pristop, ki vzpostavi neposreden stik s podjetji, kjer poskuša institucija skupaj s podjetji ugotoviti bodoče dogodke, se nanje pripraviti ter preprečiti kritični položaj, še preden ta doseže točko, s katere ni več vrnitve (kriza).
8. Celoten sistem z vsemi regionalnimi razvojnimi agencijami (RRA), regionalnimi razvojnimi centri (RRC), poslovnimi centri in centri za pospeševanje malega gospodarstva je v nevarnosti, da postane prezapleten ter preveč nerazumljiv za podjetnike. Podporne storitvene organizacije namreč ponekod tekmujejo v ponudbi podobnih storitev in s tem povečujejo svoje geografsko/tržno pokritje in vsebino storitev.
9. Banke so zelo tradicionalne. Finančne storitve so vezane po večini na kredite (garancijske sheme).

Tvegani kapital je na voljo že vzpostavljenim podjetjem, vendar ni na voljo za investicije v start-up podjetja (pomanjkanje iniciative za „high-tech” start-up podjetja in „spin-off-e”).

10. Regionalni razvoj v institucionalnem okviru EU je v Sloveniji na začetku. RRA so še vedno v procesu boljšega definiranja svojih operativnih aktivnosti. Njihova glavna skrb je povečanje geografskega/tržnega področja in vsebine storitev, ni pa usmerjena k večji ustreznosti in krepitvi ponujenih storitev ter skrbi za večjo prepoznavnost.
11. Državne pobude za inovacije temeljijo na projektih, ni pa nobenih dolgoročnih aktivnosti, ki bi bile usmerjene na ključne strateške probleme.
12. Kar zadeva povečevanje pomena inovacij, je velik poudarek na informiranju (biltenih, seminarjih itn.), zelo malo pa je narejeno v smeri dvigovanja zavesti.
13. Univerze in raziskovalne institucije niso usmerjene v komercialno sodelovanje s poslovnim sektorjem, niso zanj motivirane in nanj navajene.

Analiza podpornega sistema za mala in srednja podjetja je pokazala, da je treba doseči konsenz glede naslednjih vprašanj:

- Kako naj se obstoječe podporne institucije in programi usmerijo v izboljšanje inovacijskih kapacitet in konkurenčnost obstoječih podjetij?
- Kako naj te institucije pomagajo pri nastajanju in razvoju novih tehnoloških podjetij?
- Kako naj te institucije povečujejo privlačnost Slovenije za tuje investicije, temelječe na znanju (še posebno „greenfield“)?
- Kako naj omenjene institucije izrabljajo ekonomske potencialne „bazenov znanja“?

4. PRIPOROČILA DELOVNIH SKUPIN

4.1.	Pravni sistem za podporo inovacijam
4.2.	Sodelovanje med raziskovalno sfero in
industrijo na področju inovacij
4.3.	Infrastruktura in inovacijski
podporni sistem
4.4.	Finančni podporni sistem za inovacije
4.5.	Upravljanje človeških virov za razvoj
inovacij na nacionalni ravni
4.6.	Ozaveščanje o inovacijah

4. PRIPOROČILA DELOVNIH SKUPIN

4.1. Pravni sistem za podporo inovacijam

- Za pripravo ustreznega krovnega predpisa bi bilo treba sprejeti nacionalno strategijo razvoja in podpore inovacijam.
- Treba je definirati pravne okvire nosilcev invencij in razmerja med inovatorji in uporabniki inovacij (proizvajalcev) v krovnem zakonu, ki bo urejal inovacijsko dejavnost.
- S predpisi je treba skoncentrirati sredstva, jih usmeriti z določenimi planskimi dokumenti v prioritete naloge ter hkrati pripraviti take postopke za pridobivanje teh sredstev, da bo na eni strani zagotovljena transparentnost, na drugi strani pa dostopnost, ki ne bo zahtevala visokih stroškov in nepotrebnega administriranja.
- S predpisom, ki bo del sistemskega predpisa, urediti način zbiranja, hranjenja in pretoka teh informacij na nacionalnem nivoju in ga povezati tudi s podobnimi bazami podatkov v EU in drugimi gospodarstvi.
- V sistemskem zakonu predvideti organiziranost mreže za inovacijsko podporo, kjer bi kazalo uporabiti čim več kadrovskih, računovodskih in finančnih virov, hkrati pa izobraziti specialiste svetovalce za inovacijsko dejavnost in uvesti preverjanje znanj ter licence zaradi zagotavljanja ustrezne kvalitete svetovalne podpore.

4.2. Sodelovanje med raziskovalno sfero in industrijo na področju inovacij

- Izobraževati vodstvene kadre; to bi pripomoglo k razumevanju pomena inovativnosti za dolgoročen razvoj. Izobraževanje mora potekati na vseh nivojih.
- Gospodarstvo bi se moralo otresti stereotipov, da znanstveniki ne razumejo potreb gospodarstva, prav tako bi morali znanstveniki spoznati, da je veliko inovativnega znanja v gospodarstvu.
- Spodbude za učeča in inovativna podjetja bi takoj povečale vlaganje v najbolj propulzivnem delu gospodarstva.

- Informacije znanstvenoraziskovalne sfere o obstoječih znanjih in inovacijah bi porodile v gospodarstvu nove podjetniške ideje.
- Nadaljevati aktivnosti, ki jih je začelo Ministrstvo za gospodarstvo v zvezi s povezovanjem obeh sfer (gospodarske in znanstvenoraziskovalne).
- Z vstopom v EU bodo znanstveno raziskovalne institucije prisiljene več sredstev pridobiti iz naslova tržnih projektov.
- Država naj določi kriterije za strateške projekte in usmeritve raziskav in razvoja na nivoju države in za tržne znanstveno raziskovalne projekte.
- Znanstveniki in raziskovalci bodo morali razumeti hitrost inoviranja v svetu.
- Znanstvenoraziskovalne institucije naj izberejo vodilne inovativne gospodarske firme, s katerimi bodo razvijale nove projekte.
- Definiranje poslanstva in ciljev znanstveno-raziskovalnih institucij bo dobra osnova za nadaljnje delovanje.
- Menedžment znanstvenoraziskovalnih institucij je treba seznaniti s sodobnimi metodami vodenja. Le-ta bi moral predstaviti strateške cilje razvoja lastnikom in zainteresirani javnosti.
- Spremeniti kriterije odličnosti na področju znanstvenoraziskovalne sfere.
- Določiti cilje in prioritete države na področju inovacij.
- Zagotoviti bo treba več sredstev, namenjenih R&R (upoštevati razvojno naravnost države), in določiti kriterije za razdelitev sredstev – pri tržnih projektih je to dodana vrednost. Prednost naj imajo tržno in problemsko usmerjeni („market&problem driven“) projekti.
- Določiti prioritete na osnovi SLOTEH (tehnološko predvidevanje) ipd.
- Treba bo spodbujati inovativna podjetja.
- Na nivoju države določiti koordinatorske inovacijske dejavnosti – na novo ustanovljena Agencija za tehnologijo.
- Dosledno izvajati politiko inovativnosti.
- Intenzivno podpreti ustanavljanje novih inovativnih podjetij in dajati pomoč pri delovanju novih jeder.
- Potrebno bo izobraževanje državnih kadrov za inovacije.
- Organizirati festival znanosti, inovativnosti.

- Ocenjevati projekte in preverjati njihovo uspešnost.
- Za nosilce projektov mora država imenovati podjetja.

4.3. Infrastruktura in inovacijski podporni sistem

- Določiti ključna področja inovacij, zagotoviti ustrezne vertikalne in horizontalne povezave institucij v okviru inovacijskega sistema.
- Opredeliti in usposobiti ključnega nosilca na državni ravni.
- Višino spodbud dvigniti na raven, primerljivo z razvitejšimi državami EU.
- Zagotoviti stalno podporo v okviru skladov tveganega kapitala, garancijskih shem ipd.
- Preveriti možnost večjega usmerjanja sredstev v inovativne projekte v postopku priprave in izvedbe enotnega programskega dokumenta 2004–2006.
- Preveriti možnost uvedbe davčnih olajšav na področju davka od dobička pravnih oseb ter dohodnine.
- Izboljšati povezave med univerzami/inštituti in gospodarstvom, povečati vključevanje mladih strokovnjakov v R&R dejavnost podjetij.
- Zagotoviti davčne olajšave (oprostitev davka na plače za tovrstne zaposlitve).
- Pospešeno organizirati panožne grozde podjetij in tehnoloških vozlišč na regionalni ravni.
- Pripraviti ustrezne izobraževalne programe ter omogočiti izobraževanje v tujini.
- Zagotoviti dostop do ustreznih baz svetovalnih storitev.
- Ozaveščati in obveščati prebivalstvo o potrebnosti stalnega izobraževanja kot temelja inovativnega in razvojnega usmerjenega podjetništva.
- Izdelati predloge za spodbujanje inovativnosti in programe za promocijo le-te.
- Zaščititi intelektualno lastnino.
- Oblikovati borze znanj, idej in raziskovalnih kapacitet.
- Oblikovati možnosti za skupinsko delo inovatorjev in podjetnikov ter uspešno vodenje inovacijskega procesa.

- Zagotoviti primerno mobilnost nosilcev inovacij z ustvarjanjem ustreznih okoliščin za pritegovalce tujih raziskovalcev in podjetnikov ter spodbujati izmenjavo izkušenj.
- Zagotoviti primeren obseg spodbud za nosilce razvoja tehnoloških parkov, podjetniških centrov in inkubatorjev.

4.4. Finančni podporni sistem za inovacije

- Zagotoviti primernejšo razdelitev finančnih sredstev prek podpornega okolja do projektov.
- Naravnati podporno okolje, da ne bo tolikšen razprševalec denarja na veliko število malih projektov.
- Usmeriti se na manjše število visoko ambicioznih in inovativnih projektov, ki kljub riziku obetajo veliko stopnjo rasti v mednarodnem okolju s proizvodi ali storitvami z visoko dodano vrednostjo, in take projekte močno finančno podpreti.
- Pripraviti podporno okolje, da bo pri takih projektih v sklopu pomoči podpiralo podjetje v tistih segmentih, kjer je šibko (manjkajoča znanja, organizacija in administracija, priprava in vodenje projekta itd.).
- Zmanjšati obseg pomoči v splošno svetovanje na novo nastajajočim družbam, ki je pomembno, vendar manj primerno za ambiciozna inovativna podjetja.

4.5. Upravljanje človeških virov za razvoj inovacij na nacionalni ravni

- Povezovati raziskovalni in izobraževalni sistem s potrebami gospodarstva.
- Uvajati nove učne programe na sekundarni in terciarni stopnji s poudarkom na podjetništvu in inovacijah.
- Izboljšati funkcionalno pismenost odraslih.
- Zagotoviti tesnejše sodelovanje ministrstva za gospodarstvo, ministrstva za šolstvo, znanost in šport, ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pri posameznih programih (npr. nujna povezava med razpisom za mlade raziskovalce ter razpisom za državno podporo in podiplomski študij v tujini).
- Promovirati interes za študij tehnike in naravoslovja.
- Povezovati industrijske grozde in tehnološke mreže z nacionalnimi razvojnimi prioritetami.

4.6. Ozaveščanje o inovacijah

- V vseh dokumentih, ki govorijo o inovacijah, jasno postaviti definicijo.
- Zagotoviti redno poročanje o strokovnih analizah s področja inovacij kot makroekonomskega faktorja (EU, OECD).
- Določiti krovno institucijo z nalogo koordinacije programov ozaveščanja.
- Spodbuditi obravnavo inovacijskih tem tudi v okviru širših makroekonomskih in razvojnih tem.
- Agencija za tehnologijo naj med svoje naloge vključi tudi ozaveščanje o inovacijski dejavnosti in inovativnosti.
- Dosledno izvajati promocijo inovativnosti v vseh okoljih: državni administraciji, gospodarstvu, šolstvu ...
- Sistematsko organizirati izmenjave dobrih in slabih izkušenj pri promoviranju inovacij in inovativnosti.
- Izobraževalni sistem je ključnega pomena za spreminjanje odnosa družbe in vrednostnega sistema. Zato je treba spodbuditi uvajanje vsebin o inovacijah in hkrati tudi v izobraževanju postati inovativen.
- Organizirati festival znanosti, inovativnosti.

5. ANALIZA SWOT

ANALIZA SWOT

5.

5. ANALIZA SWOT

Slovenska inovacijska kapaciteta

Prednosti:

- kakovostne RR institucije in posamezniki (SCI, 5. OP ...)
- relativno uspešna tranzicija in velika zmožnost prilagajanja tržnim razmeram
- ugodna strateška geografska lega, kakovostno okolje in nove transportne povezave
- stabilen bančni sistem, nizko tveganje
- relativno primerna vlaganja države v organizacijsko okolje in v pripravo strategij razvoja
- dobri institucionalni nastavki (formiranje agencij) v R&R sferi

Slabosti:

- kompleksnost in dolgotrajnost administrativnih postopkov
- netržna orientiranost raziskav; izbor ni usmerjen k odličnosti na mednarodni ravni; ni prioritet v obstoječem srednjeročnem načrtu
- pomanjkanje kritične mase in nezadostno sodelovanje med raziskovalci in gospodarstvom
- težave pri umeščanju RR strategij na lokalni ravni
- pomanjkanje spodbud za inovacije in raziskave v javnem sektorju (univerze in inštituti)
- neobstoječa oz. neprilagojena ekonomska infrastruktura podpornega okolja in pomanjkanje vizionarskega pristopa
- neoptimalno izkoriščanje obstoječega podpornega okolja
- pomanjkanje podjetniške in inovacijske kulture
- izobraževalni sistem ni usmerjen v potrebe podjetij
- nizka stopnja realizacije sprejetih srednje- in dolgoročnih načrtov (NRRP, Strategija razvoja, itd.)

Priložnosti:

- umestitev dobrih praks v zakonodajo na področju inovacij
- pomembnost inovacij v politiki EU
- pomembnost inovacij na območju EU (tudi na področju raziskav)
- vstop v EU (tuje investicije, svoboda gibanja kapitala, oseb in blaga)
- prenos tehnologij in znanja v EU in v Slovenijo

Nevarnosti:

- hitreje naraščajoča konkurenčnost drugih trgov in držav v primerjavi s Slovenijo
- druge države pristopnice hitreje sprejemajo zakonodajo na področju inovacij in zanje primerno okolje
- druge države so privlačnejše za talente
- druge države učinkoviteje izkoriščajo sredstva EU
- odliv neproduktivnega zasebnega kapitala v tujino (investicije slovenskih podjetij v proizvodne obrate v državah z nižjo ceno dela so smiselne)

6. PREDLOG SPREMEMB ZAKONODAJE ZA SPODBUJANJE INOVACIJ

6. PREDLOG SPREMEMB ZAKONODAJE ZA SPODBUJANJE INOVACIJ

Na podlagi ugotovitev delovnih skupin, po njihovem pregledu, opravljenih regionalnih predstavitev in na podlagi rešitev, ki so jih sprejele Evropska skupnost in njene članice, je bilo v skupini za pravni sistem za podporo inovacijam ugotovljeno naslednje:

Pripraviti je treba delovni osnutek krovnega zakona o inovacijah in ga, po usklajevanju, predlagati pristojnemu ministrstvu in Vladi RS v obravnavo. Na podlagi sprejetega krovnega zakona bi se lahko pristopilo k pripravi podzakonskih predpisov ter uskladitvi preostalih predpisov s krovnim zakonom o inovacijah.

Namen predloga zakona je definirati strategijo razvoja in rasti regionalnega gospodarstva, ki temelji na znanju in inovacijah ter je usmerjeno k rasti lastne konkurenčnosti na osnovi dobljenega znanja na tehnološkem in inovacijskem področju.

Predlog zakona želi doseči udeležbo novih subjektov, ki naj postanejo glavni akterji regionalnega razvoja. Med te subjekte spadajo zlasti Univerze in Raziskovalni centri. V tej novi fazi regionalnega razvoja naj bi se delovanje subjektov, ki delajo in spremljajo razvoj družb, usmerilo k vedno večjemu podpiranju tehnoloških inovacij in prenosu znanj raziskovalnih aktivnosti.

Ob upoštevanju dejstva, da je vezanost inovacije produkta gospodarskih družb k natančnemu projektnemu sodelovanju, laboratorijskim poskusom, iskanju novih materialov, sestavin in znanj ter iskanju tehnoloških družb vedno močnejša in dominantnejša je jasno, da je treba strukturirati nove oblike odnosov, ki omogočajo vstop majhnih družb kot vir naprednih znanj in vpeljevanja takih znanj v sistem družbe ter v proizvodni sistem. Očitno je, da specialistična znanja, ki so se razvila neposredno z delovanjem delavcev in podjetnikov v okviru njihovih zmožnosti razreševanja problemov in ponudb na trgu, danes ne zadoščajo več. Z vidika gospodarskega regionalnega sistema je treba poudariti pomembnost sodelovanja med univerzami, raziskovalnimi centri in gospodarskimi družbami.

Določila, ki se v veliki meri zgolj posredno nanašajo na spodbujanje inovacij v Sloveniji, so zlasti v naslednjih zakonih:

- Zakon o podpori gospodarskim družbam pri razvoju novih tehnologij in vzpostavljanju in delovanju njihovih razvojnih enot v obdobju od leta 2000 do 2003 (ZPGDNT)
- Zakon o pravicah industrijske lastnine iz delovnega razmerja
- Zakon o delovnih razmerjih
- Zakon o gospodarskih družbah
- Osnutek Zakona o podjetništvu

Ker so glede uvajanja sprememb v zakonodajo mnenja različna, je pot k spremembam veljavne pravne ureditve premalo učinkovita, zato je delovna skupina za pravno področje predlagala naslednje rešitve:

- Spodbuditi oz. pospešiti uporabo sheme finančne udeležbe zaposlenih ob pomoči udeležbe v dobičku, lastništva delnic/deležev, opsijskih deležev, „gainsharing“.
- Spodbuditi finančno udeležbo, to je ustrezno prilagoditi fiskalne pobude pri prispevkih na plače zaposlenih.
- Finančna udeležba se mora spodbuditi tako v malih in srednje velikih podjetjih kot v javnem in neprofitnem sektorju (vpeljava finančne participacije v javnem sektorju).
- Omogočiti sofinanciranje stroškov raziskav, nabave tehnologije.
- Podpreti prenos znanj in praks, s posebnim poudarkom uporabe človeških potencialov. Vzpostaviti sistem/mrežo za pobude, aktivnosti in raziskovanja.
- Pri načrtovanju je treba upoštevati različne strukturne vidike regionalnega sistema in tako upoštevati različne stopnje specialističnih znanj, dinamike družb in rastoče aktivnosti univerz, s poudarkom na „spin-off“ podjetjih.

7. AKCIJSKI NAČRT „NACIONALNI SISTEM INOVACIJ“

7. AKCIJSKI NAČRT „NACIONALNI SISTEM INOVACIJ“

Akcijski program projekta SLORITTS je osnovan na ugotovitvah delovnih skupin in njihovih konkretnih predlogih za izboljšave. Med vsemi možnimi potmi so bila izbrana tista področja in naloge, ki se lahko začnejo uresničevati takoj in katerih izvajanje se bo nadaljevalo do leta 2006. Izbrane naloge optimalno zadovoljijo analize SWOT – izrabijo prednosti, kompenzirajo slabosti, izkoristijo ugotovljene priložnosti in odvrnejo identificirane nevarnosti. Hkrati je bila dana možnost izrabe strukturnih skladov, katere vire lahko v Sloveniji prvič črpamo v obdobju 2004–2006. Izbrane naloge prav tako omogočajo, da lahko v najkrajšem času pridobimo čim več novega znanja, izkušenj in podpornih produktov za inovacije.

Pravni sistem za podporo inovacijam

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Zakonska ureditev področja inovacij in podpora inovacijam	- Priprava izhodišč za pravno ureditev inovativne dejavnosti v Sloveniji - Priprava predloga za sprejem novega zakona o inovacijah	Vložen predlog novega zakona o inovacijah	- Projektna vodstvena skupina - Ministrstvo za gospodarstvo v sodelovanju z drugimi ministri

Infrastruktura in inovacijski podporni sistem

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Ekonomska ter tehnološko-inovacijska infrastruktura	- Mreža poslovnih con - Mreža inkubatorjev - Tehnološki parki	- Ekonomska učinkovitost vzpostavljene ekonomske infrastrukture - Število podjetij, ki to infrastrukturo uporabljajo	- Obstoječe cone, inkubatorji in tehnološki parki - Lokalne skupnosti - Ministrstvo za gospodarstvo - Tehnološka agencija

Sodelovanje med javno raziskovalno sfero in industrijo na področju inovacij

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Valorizacija znanja in prenos tehnologij	- Ustanovitev mednarodnih skupin za vrednotenje pobud za spinoff - Podeljevanje štipendij za bodočega menedžerja novega podjetja za obdobje od valorizacije ideje do izdelave poslovnega načrta za novo podjetje - Podeljevanje štipendij za strokovnjake za izvedbo prenosa tehnologij v podjetja - Spin off inkubator na univerzi	- Število ovrednotenih pobud - Število podeljenih štipendij - Število ustanovljenih novih podjetij - Število uspešno prenesenih tehnologij v podjetja	- Univerze, inštituti, tehnološki parki, tuji eksperti - Tehnološka agencija - Bolnišnice - Rekreacijski in športni centri

Finančni podporni sistem za inovacije

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Tvegani kapital Intelktualna lastnina Davčne olajšave	• Sklad začetnega kapitala (semenski in zagonski) • Financiranje aktivnosti zaščite intelektualne lastnine • Davčne olajšave za inovacijsko dejavnost	• Obseg kapitala • Število podeljenih kapital-skih vložkov • Obseg sredstev • Število prijavljenih patentov prek tega mehanizma	• Na novoustanovljeni sklad tveganega kapitala • Ministrstvo za finance • Banke

Upravljanje človeških virov in ozaveščanje o inovacijah

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Izobraževanje s področja inovacij in podjetništva Ozaveščanje javnosti o pomenu inovacijske kulture Dvig pomena inovacij in inovatorjev	• Uvajanje novih učnih programov na sekundarni in terciarni stopnji • Vseživljenjsko učenje • Izboljšanje funkcionalne pismenosti • Promoviranje za študij tehnike in naravoslovja • Spodbujanje študentov za pridobitev znanj s področja podjetništva • Kontinuirana komunikacija z javnostjo prek vseh medijev • Festival znanosti in dosežkov	• Število slušateljev • Dvig pomena inovacij v družbi	• Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport • Ministrstvo za zdravstvo • Zavod RS za zaposlovanje • komercialne izobraževalne institucije • Tehnološka agencija

Storitvene dejavnosti

Področje	Naloge	Indikatorji	Izvajalec
Turizem Zdravje/šport/ dobro počutje Logistika Upravljanje človeških virov Uvajanje novih tehnologij	• Intenziviranje povezovanja ponudnikov na nacionalnem nivoju • Razvoj novih integriranih produktov za trg • Izobraževanje • Razvoj logističnih pristopov – internetno trženje, informacijski sistemi • Razvoj novih delovnih profilov, razvoj medsebojnega sodelovanja – večanje moči kadrov prek usposabljanja, decentralizacije in bogatitve/privlačnosti delovnih mest • Self-service naprave, upravljanje in monitoring sistem na osnovi sodobnih računalniških tehnologij, naprave za čiščenje in vzdrževanje	• Povečanje števila gostov in nočitev • Povečana dnevna poraba gostov • Število novih turističnih produktov • Število novih zdravstvenih produktov • Povečan izvoz storitvenih dejavnosti • Povečana dodana vrednost servisnih dejavnosti in število prodanih vstopnic v kulturnih in institucijah kulturne dediščine • Število novih delovnih mest	• Ministrstvo za gospodarstvo • Ministrstvo za zdravstvo • Slovenska turistična organizacija • Lokalna turistična organizacija • Regionalna razvojna agencija • privatni kapital • subjekti, povezani s turizmom in kulturno dediščino • grozdi srednje velikih in malih podjetij, ki živijo z dodatno storitveno dejavnostjo • srednja in visoka šola za turizem

7.1. Cilji in naloge akcijskega načrta „Nacionalni sistem inovacij“

Vizija akcijskega načrta „Nacionalne inovacijske strategije“ je razviti Slovenijo v prvovrstno svetovno regijo za življenje, delo, učenje in dobro počutje.

Osnovni cilj akcijskega načrta je povečati inovacijsko sposobnost Slovenije kot EU regije z enakomernim razvojem vseh njenih statističnih regij. Za doseganje osnovnega cilja je treba doseči naslednje operative cilje:

1. Združiti in povezati regionalne pobude na nivoju nacionalnih in medregijskih ciljev ter po principu optimizacije in boljšega izkoriščanja potencialov pripraviti krovne nacionalne projekte – „marele“ s skupno strategijo.
2. Z doseganjem nadkritične mase v okviru marel doseči „jedrsko reakcijo“ z boljšo uporabo obstoječih človeških in finančnih resursov in dodatne sinergijske učinke.
3. Povečati inovativno sposobnost gospodarstva v vseh statističnih regijah Slovenije in doseči kontinuiran prenos znanja, tehnologij in dobrih praks med akterji znotraj Slovenije ter med Slovenijo, EU in drugimi državami.
4. Z marelami pognati „lokomotivo“, ki bo pritegnila in koncentrirala vse ključne akterje v Sloveniji. Pritegniti preostale podobne iniciative v Sloveniji in jim zagotoviti podporo tam, kjer jo potrebujejo, in to z aktivnostmi, za katere sami ne dosegajo kritične mase.
5. Izboljšati obstoječo zakonodajo za močnejšo podporo inovacijam v Sloveniji. Pristojnim ministrstvom oblikovati predloge za spremembo zakonodaje za učinkovitejšo podporo inovacijam.
6. Pospeševati povezovanje malih in srednje velikih podjetij v grozde (clustre) na področju klasičnih proizvodov in storitev ter visokih tehnologij. Pripraviti novo metodologijo vodenja projektov grozdenja malih in srednjih podjetij na področju klasičnih proizvodov in storitev ter visokih tehnologij.
7. Inicializirati poslovno/tehnološko sodelovanje med regijami Slovenije, Italije in Irske (primer Umbrije in Shannona).
8. Ustvariti ključni nabor storitev za inovacijsko podporo malim in srednjim podjetjem, industriji in regionalnim skupnostim, ki morajo biti dosegljive v enaki meri v vseh statističnih regijah Slovenije.

8.1.	Tehnološka marela
8.1.1.	Vizija
8.1.2.	Program in projekti
8.1.3.	Namen programa
8.1.4.	Cilji programa
8.1.5.	Podrobnejši opis – metodologija
8.1.6.	„Vrednotenje znanja“, shema za posodobitev inovativnega okolja
8.1.7.	Indikatorji
8.2.	Turistična marela
8.2.1.	Vizija
8.2.2.	Namen
8.2.3.	Kako?
8.2.4.	Indikatorji
8.3.	Zdravstvena marela
8.3.1.	Glavni cilji zdravstvene marele
8.3.2.	Zdravstvene storitve
8.3.3.	Skupni podporni elementi zdravstvene marele
8.3.4.	Indikatorji

8. KROVNI PROJEKTI ZA POVEČANJE INOVACIJSKE SPOSOBNOSTI SLOVENIJE

Na podlagi priključitve Slovenije EU in oblikovanja programske sheme za črpanje Strukturnih skladov 2004–2006 je oblikovana sinteza povečanja inovacijske sposobnosti v obliki treh nacionalnih krovnih projektov – „marel”, ki združujejo nacionalne potenciale s tehnološkega, turističnega in zdravstvenega področja vseh regij Slovenije. „Marele” pomenijo nadkritično koncentracijo človeških in materialnih resursov za doseganje skupnih ciljev, identificiranih na podlagi analize SWOT. Krovni projekti uvajajo inovativno podporno okolje za novo podjetništvo s produktno vodeno konkurenčnostjo, in to na tistih področjih, kjer ima Slovenija tradicijo in konkurenčno prednost na svetovnem trgu.

8.1. TEHNOLOŠKA MARELA

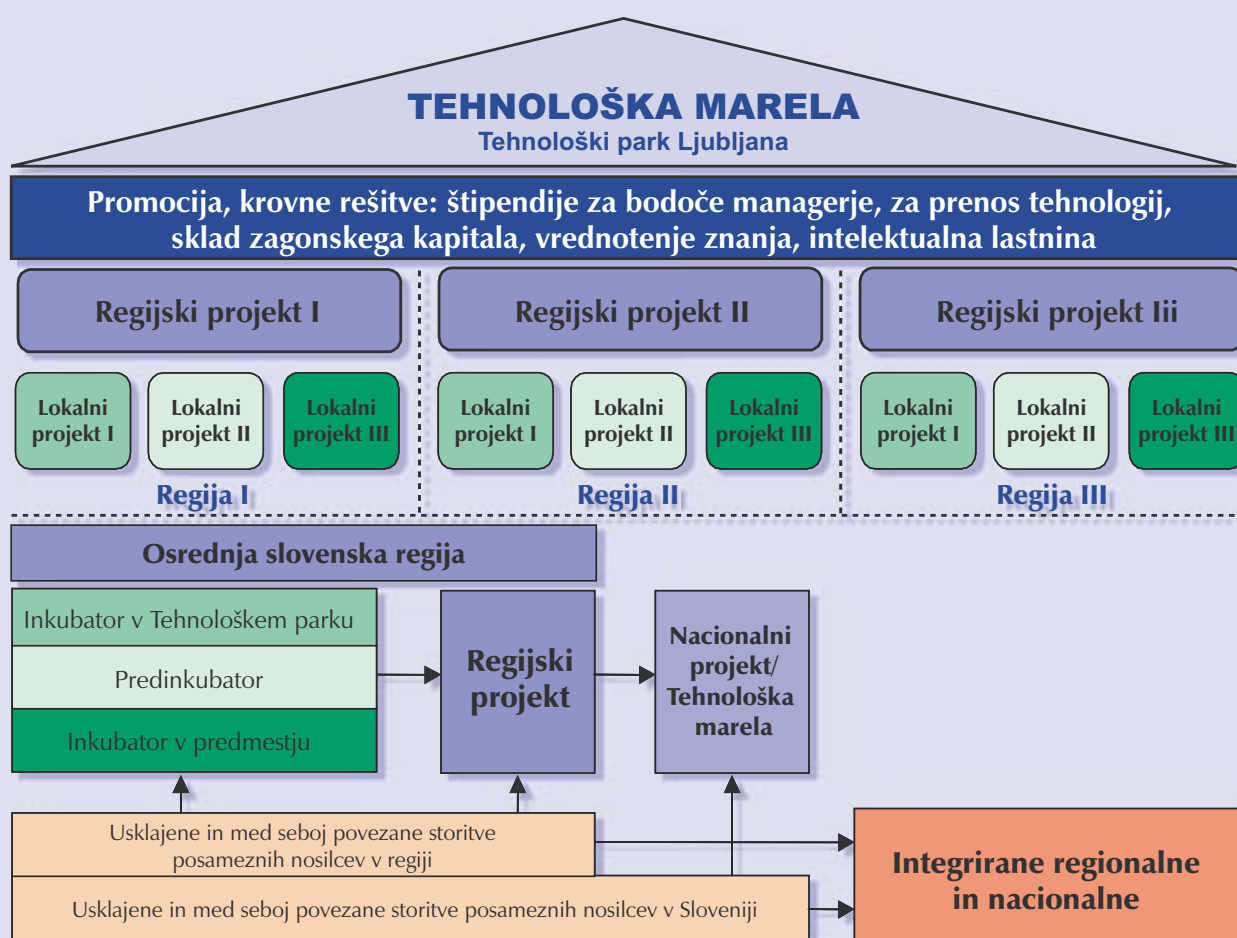
Za trajnostno povečanje blaginje prebivalcev Slovenije, za prehod v družbo, temelječo na znanju, za krepitev konkurenčnosti gospodarstva in za preobrazbo podjetniškega potenciala je nujna usmeritev v oblikovanje ustreznega podpornega okolja in primernih storitev, povezanih s prostorsko/zemljiško iniciativo. Tako so poslovne cone, tehnološki parki, inkubatorji, pospeševalni centri, grozdi in mreže podjetij, s svojo infrastrukturo in storitvami, preverjeni gradniki za izpeljavo strategije razvoja posameznega sektorja, regije ali države. Pobude in projekte, ki sodijo v segment razvoja ekonomske infrastrukture in ustreznega inovativnega okolja, smo združili v enoten program „Tehnološka marela”.

8.1.1. Vizija

Zagotoviti želimo status aktivne Evropske regije, in sicer z doseganjem konkurenčnosti z vrednotenjem, izbiro in podporo odličnosti, nato s sozvočjem tehnološke, poslovne infrastrukture in podpornega inovativnega okolja ter sodelovanjem in povezovanjem javnega in privatnega, domačega in tujega. Za uresničitev te vizije imamo dovolj kapacitet, potrebni sta le združevanje virov in znanja ter optimalno izkoriščanje potencialov prek premišljenih oblik podpornega okolja pod skupno tehnološko marelo.

8.1.2. Program in projekti

Tehnološka marela je program za razvoj poslovnih con in posodobitev inovativnega okolja za razvoj podjetništva in konkurenčnosti. Sestavlja ga več projektov za posodobitev ekonomske infrastrukture in več projektov za posodobitev inovativnega okolja. Infrastrukturalni projekti so regionalno in lokalno zasnovani, marela pa povezuje obstoječe pobude iz posameznih občin. Prav nasprotno pa je pri projektih

Tehnološka marela

v inovacijskem okolju. Pobuda nastaja kot odziv na strategijo razvoja v več regijah hkrati, zato se ti projekti uvrščajo med skupne cilje na nacionalnem ali med regijskem nivoju. Partnerji pri posameznem infrastrukturnem projektu so različni in se smiselno povezujejo po regionalnem principu, partnerji pri projektih za razvoj inovativnega okolja pa so iz vse Slovenije. Z vključevanjem posameznih projektov/ investicij partnerji na ta način uresničujejo svojo vizijo oziroma svoj lastni strateški koncept razvoja regije. Tipični projekti infrastrukturnega in inovativnega okolja so naslednji:

EKONOMSKA INFRASTRUKTURA

- Cona strateškega pomena (cona tehnološkega parka, cona grozda)
- Cona regionalnega pomena (poslovna cona ali geografsko porazdeljena poslovna cona)

- Inkubacijski in inovacijski center (Pred-inkubator, inkubator, infotočke v virih znanja, infotočke po občinah, mrežno povezovanje)
- Povezovalna infrastruktura (telekomunikacije, ceste, železnice ...)

INOVATIVNO OKOLJE

- Modernizacija organizacije povezovanja, upravljanja, nadzora, generiranja, vpeljevanja in izvajanja storitev, vrednotenja rezultatov, stiki z javnostmi, marketing in promocije marele
- Storitve za obstoječa in nova podjetja (štipendije, svetovanje, subvencije)
- Prenos in valorizacija znanja in tehnologij
- Sklad tveganega kapitala za zagon podjetij iz marele
- Vzpostavitev novih in širitev obstoječih oblik povezovanja (grozdi, tehnološki centri, tehnološke mreže)

8.1.3. Namen programa

Namen programa je razvoj inovativnega okolja in z njim povezane ekonomske infrastrukture. Z razvojem ekonomske infrastrukture se želijo zagotoviti konkurenčne lokacije, z razvojem inovativnega okolja pa pospešiti in povečati učinkovitost prenosa znanja iz domačega in tujega okolja v tržne produkte, zagotoviti sodelovanje med raziskovalno in gospodarsko sfero, pospešiti nastajanje podjetij z visokim potencialom („Hi in Low Tech“) ter spodbujati kreativnost, inovativnost, konkurenčnost in nove zaposlitvene možnosti.

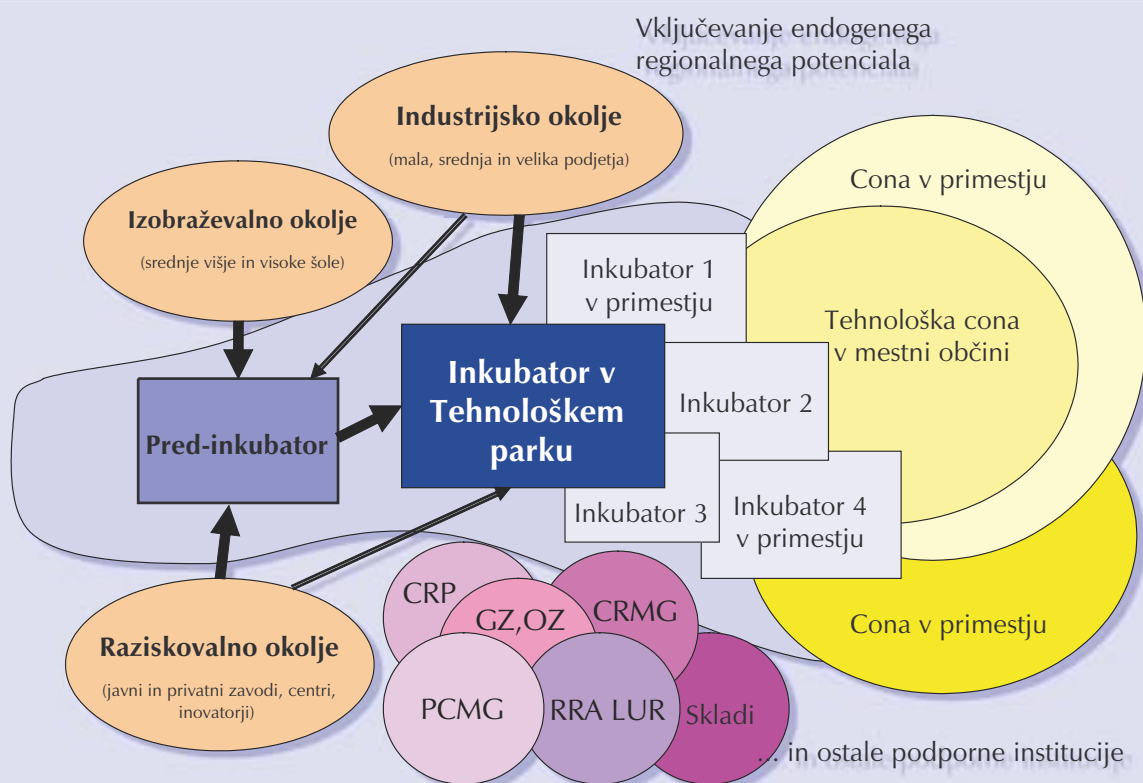
8.1.4. Cilji programa

Osnovni cilj programa je vzpostavitev fizične in intelektualne infrastrukture za mrežo con, parkov in inkubatorjev. Z upoštevanjem specifičnosti posameznega okolja in po načelu partnerstva in koncentracije bo mreža omogočala optimalno izkoriščanje finančnih in kadrovskih virov, primerne geografske in infrastrukturne lokacije, zaledja trga dela in prisotnosti izobraževalnih, raziskovalnih, industrijskih in finančnih potencialov.

Cilji programa so poleg vzpostavitve mreže in geografske koncentracije endogenih potencialov še izenačevanje pogojev in okolja dela s sosednjimi regijami iz EU, uravnotežen regijski razvoj s preprečevanjem mikro in makro migracij, izseljevanja podjetnikov in bega možganov, razvoj človeških virov in vzpostavitev razvojnih in storitvenih žarišč s centri odličnosti in učenja ter zniževanje stroškov zaradi premišljenega združevanja funkcij.

8.1.5. Podrobnejši opis – metodologija

Mreža con, tehnoloških parkov in inkubatorjev bo na razpolago za obstoječa in nova, domača in tuja, mala, srednja in velika podjetja z visokim tržnim potencialom. Podjetja se bodo vključevala v mrežo na osnovi konkurenčne ponudbe ter pomoči, ki bo usmerjena predvsem v izpopolnjevanje sodobne tehnologije, željo po rasti, odpiranje kvalitetnih delovnih mest, doseganje višje dodane vrednosti, usmerjanje na globalne trge, razvijanje strateško pomembnih področij (tradicija, viri, trg). Na segmentu mikro in malih podjetij bo mreža primerno zavetišče predvsem za nova podjetja, v segmentu obstoječih pa za mala in srednja podjetja, ki predstavljajo bodisi tehnološko ali marketinško hrbtenico na ciljnih področjih regije (kmetijstvu, avtoprevozništvu, logistiki, avtomatizaciji, informatizaciji, telekomunikaciji in biotehnologiji). Nova podjetja se generirajo v industrijski, izobraževalni in raziskovalni sferi.

Tipična ekonomska infrastruktura v Sloveniji

Podjetja bodo uporabila mrežo z namenom, da bi se v ustreznem okolju, v primerni infrastrukturi in ob pomoči optimalnega nabora storitev kar najhitreje vključevala na tržišče.

Ustrezna infrastruktura mreže zagotavlja potrebne pogoje za generiranje novega podjetništva z visokim tržnim potencialom. Vendar samo fizična infrastruktura ni dovolj, treba je razviti tudi intelektualno infrastrukturo, inovativno okolje. Na poti zorenja podjetjem pomagajo institucije iz obstoječega podpornega okolja. Obstoječe inovativno okolje se z vpeljevanjem mreže posodablja, spogledati se mora s podpornim okoljem v EU in poskušati optimalno prilagoditi spremenjenim razmeram.

8.1.6. „Vrednotenje znanja“, shema za posodobitev inovativnega okolja

Pobude za izpopolnjevanje tehnološke in poslovne infrastrukture imajo lokalno naravo. Nastanejo v občinah in se običajno povezujejo znotraj regije ali širše. Te pobude so poslovne, podjetniške in

tehnološke cone, inkubatorji in parki ter tehnološki, inkubacijski ali inovacijski centri, ki se smiselno povezujejo v mrežo. Namenjeni so predvsem razvoju endogenega potenciala. S temi pobudami zagotavljamo infrastrukturo, v katero bomo namestili lokalni potencial. Razvoj podjetništva s tržnim potencialom, identifikacija, vrednotenje, motiviranje in splet storitev za pomoč pri razvoju in internacionalizaciji pa so sheme, ki imajo nacionalen in z vstopom v EU tudi evropski pomen. Nekaj teh shem že deluje, vendar pa na podlagi analiz ugotavljamo, da jih nekaj manjka:

- Izobraževanje – kratki tečaji za podjetnike
- Štipendije za menedžerje
- Štipendije za prenos tehnologije
- Sklad zagonskega kapitala
- Vrednotenje znanja

Celotna shema pomoči „Vrednotenje znanja“ je namenjena za ustvarjanje novega produkta, storitve in/ali podjetja. Ker je shema namenjena fizičnim osebam, ne posega na področje „de minimisa“ ali na področje tistih pomoči, ki jih država lahko daje

podjetjem samo do določene višine. Prav tako je ta pomoč izrazito namensko obarvana. Postopnost razvojnih faz omogoča postopnost financiranja, ker pa je shema pomoči namenjena fizičnim osebam, je tudi verjetnost, da se bodo ta sredstva uporabila za druge vsebine, veliko manjša.

Celotno shemo pomoči „Valorizacija znanja“ sestavlja splet 4 aktivnosti za posodobitev inovativnega okolja. Vsako aktivnost lahko vpeljemo samostojno. Aktivnosti se smiselno dopolnjujejo ter tako omogočajo, da se doseže večji impakt faktor glede hitrosti, kulture in dodane vrednosti celotne sheme.

Štipendije za menedžerje se vpeljuje zavoljo motivacije in spodbujanja tistih fizičnih oseb, nosilcev idej, ki so izbrale podjetništvo za svoje poslanstvo. S tem se zagotovi, da bo poslovni načrt pripravljen optimalno in kvalitetno. Del postopka vrednotenja je s tem že tudi opravljen in preverjanje na začetku nam prihrani marsikateri glavobol kasneje. Prav tako je v shemi zagotovljena pomoč glede načina in obsega dela, izobraževanja in hands-on mentorstva. Bodoči menedžer pa pripravlja poslovni načrt ves svoj delovni čas in ni pod socialnim pritiskom. Njegov izdelek, potrditev poslovne priložnosti prek poslovnega načrta je zato veliko bolj kvalitetna, saj je preverjena iz več okolij, kot so: team sodelavcev, trg, investitorji ...

Štipendije za prenos tehnologije naslavlja eno od večjih pomanjkljivosti v našem poslovanju: prenos tehnologije in povezovanje raziskovalnega in industrijskega okolja. Štipendija je namenjena predvsem človeku, nosilcu znanja, ki lahko to znanje prenese v podjetje, obrt ali kmetijo. Namenjena je predvsem malim in srednjim podjetjem. Prav tako je namenjena vsem zaposlenim v raziskovalni sferi ali v industriji, če jim zakonska določila tega ne prepovedujejo. Na tak način motiviramo ljudi, ki imajo to znanje, da ga prenesejo v MS podjetja. Prav tako omogočimo MS podjetju dostop do tehnologije po subvencionirani ceni. Podjetje lahko prenašalca tehnologije dodatno nagrajuje. S tem sta podjetju omogočena večji domet po kvalitetnih prenašalcih in evropska naravnost. Predlagana shema ne posega v obstoječe sheme, temveč jih smiselno nadgrajuje in dopolnjuje. Prav tako shema ne vstopa v „de

minimis“ omejitev za posamezno podjetje, saj se izvaja kot štipendija posamezniku, izvajalcu. Prav tako je zagotovljena večja namenskost rabe sredstev. Akcijski plan predvideva, da se povpraševanje po tehnologijah in prijava za prenos izvedeta prek javnega razpisa. Shema naslavlja predvsem motiviranje podjetja, da si priskrbi sodobnejšo tehnologijo, motiviranje posameznika, da bo izvedel prenos, izboljšuje odtujeno sodelovanje med RR sfero in gospodarstvom, poleg tega pa omogoča evropsko odprtost.

Sklad zagonskega kapitala je vsebina, ki je na našem trgu nepoznana. Oblikovanje sheme za podjetja, ki snujejo svojo vsebino na znanju, je nujno s stališča pomoči razvoju novega in s stališča izenačevanja pogojev poslovanja v EU. Del sredstev se preoblikuje v javnem skladu. Na ta sredstva želimo pridobiti še sredstva privatnih domačih in tujih vlagateljev in nepovratna sredstva iz EU. Shema predvideva vlaganje v kapital tistih podjetij, ki se ustanavljajo na novo in uvrščajo v inkubacijske ali inovacijske centre. Dogovor s podjetjem predvideva programiran izhod po dobi inkubacije. Prav tako se predvidevata nadgradnja kapitalskih vlaganj s tveganim kapitalom drugih skladov in skupna prodaja na trgu. Shema je nujna, saj povečuje motivacijo nosilcev poslovnih priložnosti in gradi evropsko primerljivo okolje za uresničevanje pobud v inkubatorjih in parkih.

Shema vrednotenja znanja je potrebna pri oblikovanju mnenja za štipendije za menedžerja, štipendije za prenos tehnologije in vrednotenje pobud za tvegani kapital v zgodnjih fazah podjetja. Vrednotenje je nujno opraviti na začetku, saj se le na ta način izognemo možnim napakam in razvoju na neperspektivnih področjih. Zato je treba vrednotenje izvesti skrbno, in to na mednarodnem nivoju. Ocenjevalne sheme, utečeni postopki, praksa na tem področju in mednarodna zasedba so nujna vsebina, ki jo je treba skrbno načrtovati in vpeljati v našo družbo. Vrednotenje pobud za štipendije in kapitalska vlaganja mora biti opravljeno na začetku, in to z globalnega stališča, saj samo tako lahko zagotovimo kvaliteten izbor in podporo odličnosti. Izbor in odličnost pa sta temelja večje konkurenčnosti, širšega dometa, višje dodane vrednosti in rasti.

8.1.7. Indikatorji

- število novih, inovativnih, na znanju temelječih podjetij s področja propulzivnih tehnologij (ICT, bio- in nanotehnologija, avtomatizacija industrij ...)
- število povezav med regijami v novo, inovativno podporno okolje z usklajeno strategijo
- število povezav obstoječih MSP (low-tech) v nove organizacijske oblike – mreže ali verige
- število neposrednih tujih naložb – povečanje novih programov (produkcijski)
- število prenosov znanja, tehnologij ali dobrih praks v Sloveniji, med Slovenijo, EU in drugimi državami
- število projektov za izboljšanje inovativnega podpornega okolja v preostalih regijah Slovenije (za prenos osvojenega znanja, za prenos know-howa)
- število patentnih prijav in registriranih patentov (v Sloveniji in tujini, predvsem EU in ZDA)
- število registriranih modelov in registriranih blagovnih znamk

8.2. TURISTIČNA MARELA

Slovenija je z izjemno naravno raznolikostjo in s tem povezanimi možnostmi turističnega razvoja privlačna turistična destinacija. Namen programa turistične marele je tržno aktivirati čim več slovenskih akterjev v turizmu z namenom, da bodo njihovi človeški, finančni in naravni viri prispevali k enakomernemu regijskemu razvoju in blaginji Slovenije kot EU regije. Z izvedbo krovnega projekta turistične marele želimo predvsem povečati število turistov, ki obiščejo Slovenijo, podaljšati njihovo dobo bivanja in zvišati možnosti optimalne zasedenosti namestitvenih kapacitet. Multiplikativni učinki turizma bodo pozitivno vplivali na slovensko gospodarstvo, njegovo dodano vrednost, zaposlenost, izkoriščenost in učinkovito porazdelitev sredstev, hkrati pa odprli nove podjetniške možnosti in možnosti za tuja vlaganja.

8.2.1. Vizija

Slovenija bo postala bolj prepoznavna dežela in pomenila eno izmed svetovnih turističnih destinacij. Želimo izkoristiti naravne danosti, njeno raznovrstnost,

ugodno geografsko lego in solidno razvito infrastrukturo ter ob aktualnih političnih in geografskih integracijah s trajnostnim pristopom odpreti možnosti gospodarskega razvoja celotnega slovenskega gospodarstva ter s tem prispevati k blaginji Slovenije.

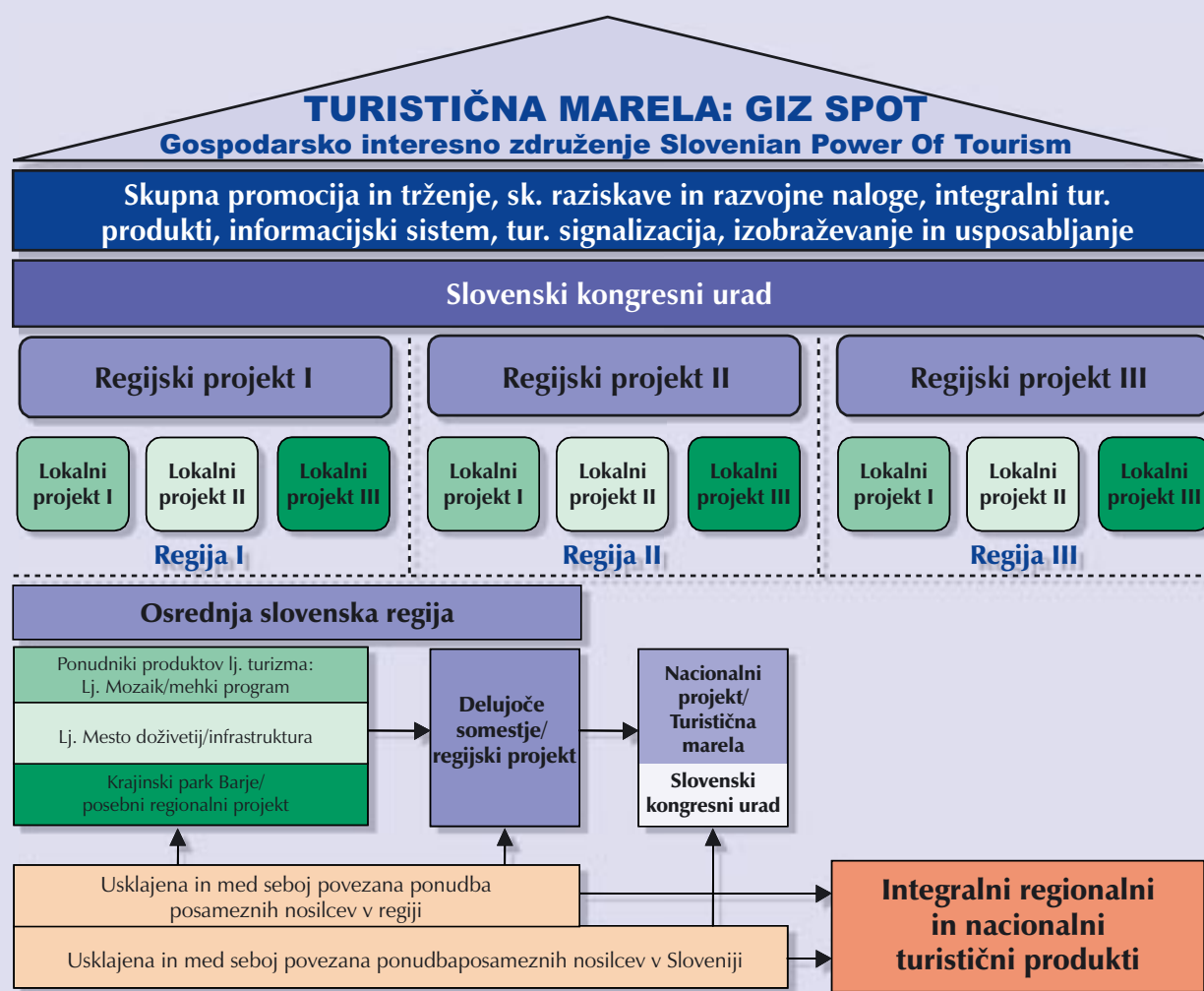
8.2.2. Namen

Dejavnosti, ki se izvajajo, želimo medsebojno povezati s ciljem doseganja boljših sinergijskih učinkov in boljših rezultatov poslovanja ter dela. S povezovanjem posameznih segmentov turistične ponudbe, ki z investicijskimi vlaganji v turistično infrastrukturo poteka v različnih okoljih, v celostno turistično ponudbo Slovenije, posameznih regij in krajev bodo lokalne oblasti s sodelovanjem lokalnih turističnih organizacij zagotovile realizacijo svojih strateških in kratkoročnih turističnih razvojnih politik. Usklajena in med seboj povezana turistična ponudba posameznih nosilcev investicij bo imela za rezultat celostne programe turistične ponudbe krajev, njihovega širšega območja in Slovenije, hkrati pa odprla nove možnosti razvoja integriranih in dopolnilnih turističnih produktov na območju celotne Slovenije.

8.2.3. Kako?

Z obstoječimi iniciativami povečati dostopnost Slovenije, po principu integriranih turističnih produktov ob pomoči prenosa znanj, dobrih praks in strokovnih storitev, s postavitvijo turistične infrastrukture, informacijskega sistema in s povezovanjem ponudnikov ter sodelovanjem javnega in zasebnega sektorja bo Slovenija dobila vsebino sodobne evropske države, kamor se bodo gosti radi vračali. Celostne storitve in doživetja bodo omogočali sprostitve adrenalina željnim gostom, družinam, izpolnili pričakovanja zahtevnim kulturnim popotnikom in poslovnim gostom. Povezati moramo večje število ponudnikov turističnih storitev in jih pripraviti k oblikovanju skupnih akcij, izobraževanju in trženju turistične ponudbe:

- Skupne razvojne naloge – razvoj novih integralnih turističnih proizvodov
- Razvoj integralnega informacijskega sistema: rezervacije, ticketing

Turistična marela

- Uvedba sistema pospeševanja prodaje po principu turistične kartice
- Skupna promocija in trženje
- Postavitev turistične signalizacije
- Lažja dostopnost in kakovost turizma v turističnih destinacijah
- Skupne izobraževalne in informacijske dejavnosti

8.2.4. Indikatorji

- Povečano število domačih in tujih turistov
- Povečano število nočitev/podaljšanje bivanja
- Povečanje zadovoljstva turistov
- Povečana turistična poraba
- Število novih blagovnih znamk
- Število investicijskih projektov
- Število novih delovnih mest

8.3. ZDRAVSTVENA MARELA

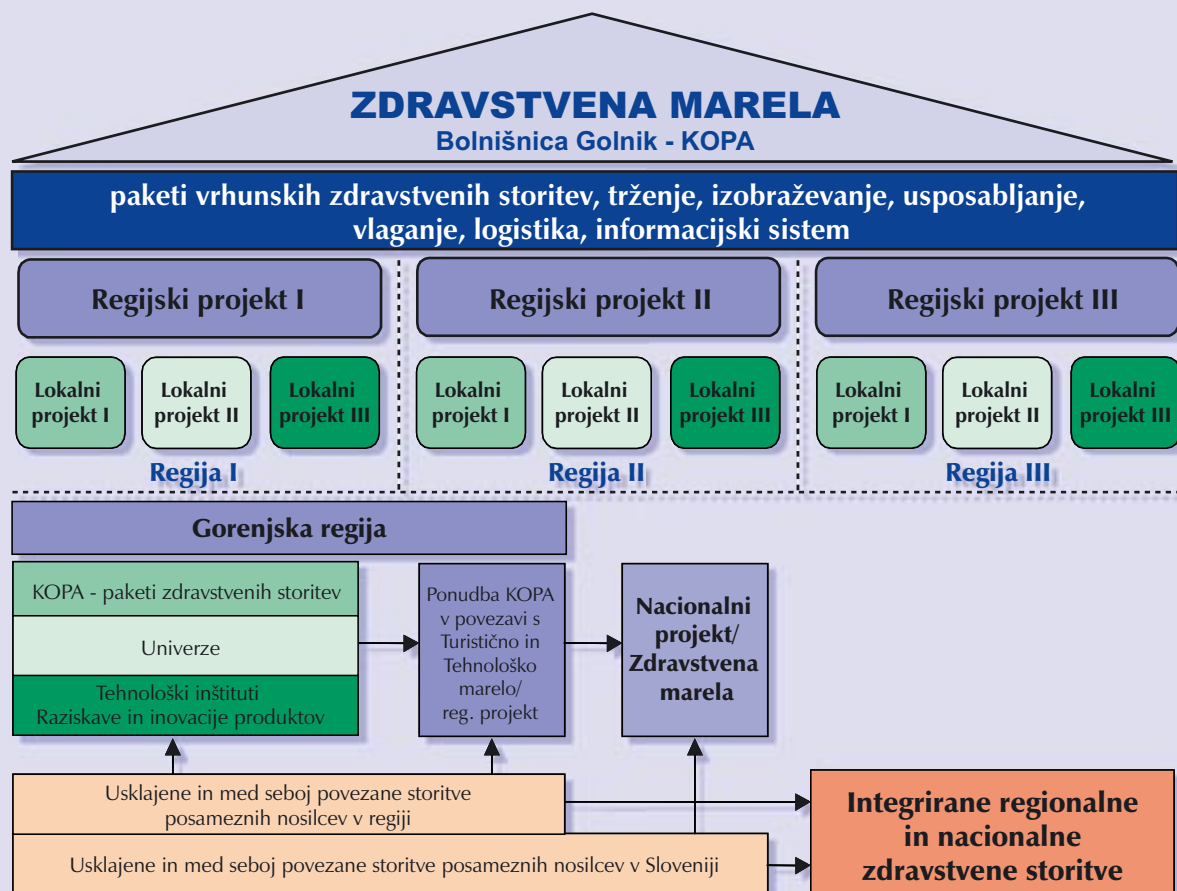
Namen tega programa je tržno aktivirati slovenski zdravstveni sektor in druge podporne institucije ter podjetja z namenom, da bodo njihovi človeški, finančni in naravni viri prispevali k enakomernemu regijskemu razvoju in blaginji Slovenije kot EU regije. Slovenija mora postati vrhunska destinacija za zdravstvene storitve v povezavi s storitvami tehnološke in turistične marele. Pomembne priložnosti se kažejo v že izraženem interesu tujih zdravstvenih zavarovalnic in izboljšani logistiki (letališče in novi letalski ponudniki) in integriranem marketingu ter informacijski podpori, oblikovani v „Slovenian business and leisure portal“. Marela pokriva celotno Slovenijo z enakimi možnostmi vključitve vseh zainteresiranih zdravstvenih institucij, usluge pa se bodo izvajale lokalno.

8.3.1. Glavni cilji zdravstvene marele

- Zmanjšati stalen pritisk na državno blagajno za povečanje proračunskega deleža za zdravstvo (vpeljava motivacijske sheme nagrajevanja na osnovi tržnih rezultatov, boljša izraba opreme, prostorskih in naravnih zmogljivosti).
- Komercializirati storitve na mednarodnem tržišču z boljšo izrabo obstoječih virov z namero prispevati k ekonomskemu razvoju Slovenije in povečati zaposlovanje.
- Integrirati v konzorcije bolnišnice, univerze, institute in podjetja z namenom razviti in ponujati portfolio zdravstvenih storitev z visoko dodano vrednostjo sektorja.
- Razviti izobraževalni sistem v regijah z namenom preventive nastanka bolezni in ohranjanja zdravja.
- Izoblikovanje mreže zdravstvenih in negovalnih storitev na domu.

8.3.2. Zdravstvene storitve

- paketi vrhunskih multidisciplinarnih zdravstvenih storitev (npr. transplantacije organov)
- paketi specialističnih zdravstvenih storitev (npr. pulmološke, alergološke, kardiološke, preventivne menedžerske, športne in rehabilitacijske)
- trženja ter povezava zdravstvenih storitev z logistiko, storitvami turistične in tehnološke marele

Zdravstvena marela

8.3.3. Skupni podporni elementi zdravstvene marele

- Trženje
- Izobraževanje in usposabljanje
- Vlaganje
- Povezava na Tehnološko in Turistično marelo
- Logistika
- Informacijski sistem

8.3.4. Indikatorji

- število bolniških dni (BOD)
- rast prihodka na trgu
- obseg revitaliziranih objektov, vključujoč zaščiteno kulturno dediščino
- povečan delež BDP iz zdravstvenih storitev
- zadovoljstvo zaposlenih in zmanjšanje izostankov z dela (absentizma)

9.1. SODELUJOČI PRI PROJEKTU SLORITTS

9.1.1. ORGANI PROJEKTA SLORITTS

9.1.2. PREDSTAVNIKI EU, SODELUJOČI PRI PROJEKTU

9.1.3. DELOVNE SKUPINE

9.2. KORISTNI SPLETNI NASLOVI

9. DODATEK

9.1. SODELUJOČI PRI PROJEKTU SLORITTS

9.1.1. ORGANI PROJEKTA SLORITTS

PROJEKTNI SVET

Javni sektor

Danica Simšič	Mestna občina Ljubljana Predsednica projektnega sveta EU projekta SLORITTS
Zdenka Kovač	Služba vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj
Jožko Čuk	Gospodarska zbornica Slovenije
Tea Petrin	Ministrstvo za gospodarstvo
Bojan Suvorov	Agencija RS za regionalni razvoj
Čok Lucija	Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport

Akademsko in raziskovalno področje

Glogovšek Jože	Ekonomsko poslovna fakulteta Maribor
Grabec Igor	Univerza v Ljubljani
Omladič Matjaž	Univerza v Ljubljani
Potočnik Franc	Nacionalni inštitut za biologijo
Žekš Boštjan	Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Gospodarsko področje

Akrapovič Igor	AKRAPOVIČ, d. o. o., Ivančna Gorica
Fink Tatjana	TRIMO, d. d., Trebnje
Klaneček Ivan	ING.KLAN, d. o. o., Maribor
Mihelič Primož	CIMOS, d. d., Koper
Petrič Stojan	KOLEKTOR, d. o. o., Idrija
Polenec Andrej	ISKRATEL, d. o. o., Kranj
Štrancar Aleš	BIA SEPARATIONS, d. o. o., Ljubljana
Šušterič Branko	NIKA, d. d., Ljubljana

NADZORNI SVET

Anton Colarič/ Igor Omerza	Mestna občina Ljubljana
Igor Gabrenja	Agencija RS za regionalni razvoj
Mateja Stanič - Rudolf	RR&Co., d. o. o.
Luigi Amati	META Group, Italija
Jimmy O'Loughlin	Shannon Development, Irska

PROJEKTNA VODSTVENA SKUPINA

1. Vanja Rangus	Predsednica	Mestna občina Ljubljana
2. Alenka Rebec	Podpredsednica	Mestna občina Ljubljana
3. Uroš Stanič	Član	Institut Jožef Stefan – IRC
4. Iztok Lesjak	Član	Tehnološki park Ljubljana d.o.o.
5. Robert Rudolf	Član	RR&Co., d. o. o.
6. Sašo Kulašič	Član	Mestna občina Ljubljana

9.1.2. PREDSTAVNIKI EU, SODELUJOČI PRI PROJEKTU

1. Jimmy O'Loughlin, Shannon Development, Ireland
2. Brian Callanan, Shannon Development, Ireland
3. Gerry Lowe, Shannon Development, Ireland
4. John Leonard, Shannon Development, Ireland
5. Brendan Lynch, Shannon Development, Ireland
6. Kevin O'Coonor, Shannon Development, Ireland
7. Paul Dillon, University of Limerick, Ireland
8. John Gleeson, Limerick Institute of Technology, Ireland
9. David Deghan, Shannon Development, Ireland
10. John Hennessy, Mid-West Health Board, Ireland
11. Luigi Amati, META Group, Italy
12. Andrea Di Anselmo, META Group, Italy
13. Francesca Natali, META Group, Italy
14. Francesca Chieruzzi, META Group, Italy
15. Lisa Ocampo, META Group, Italy
16. Michael Leydon, Manager Industry Division, Italy
17. Jaime MOLL de Alba, IRC-IRE, Luxemburg
18. Augusto Ferreira, IRC-IRE, Luxemburg
19. Gunter Clar, Research DG, EC, Science and technology foresight, Brussels

9.1.3. DELOVNE SKUPINE

Pravni sistem za podporo inovacijam:

Vodja:	Igor Antauer PIC Consulting d.o.o. Tržaška 118 1000 Ljubljana telefon: 01/257 36 93 e-pošta: igor_antauer@hotmail.com
Člani:	
Jelka Arh	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Zoran Stančič	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Aleš Mihelič	Ministrstvo za gospodarstvo
Niko Herakovič	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Albin Babič	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Miloš Komac	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Mojmir Konič	Regijska razvojna agencija severne Primorske
Lučka Lorber	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Tatjana Dolanc-Borisov	Pospeševalni center za malo gospodarstvo
Katarina Hoelzl	Univerza v Mariboru - CIMRS, ZIRRUM
Uroš Stanič	Inštitut Jožef Stefan – IRC/Bolnišnica Golnik
Luigi Amati	META Group, Italija

Sodelovanje med raziskovalno sfero in industrijo na področju inovacij:

Vodja:	Tatjana Fink TRIMO, d. d. Priateljeva cesta 12 8210 Trebnje telefon: 07/346 02 00 e-pošta: tatjana.fink@trimo.si
Člani:	
Slavko Dolinšek	Univerza v Ljubljani
Miha Baebler	Gospodarska zbornica Slovenije
Dragica Camloh	Gorenje d.d.
Gregor Pipan	XLAB d.o.o.
Aleš Štrancar	Bia Separations d.o.o.
Peter Venturini	Kemijski inštitut Ljubljana Slovenija
Mateja Zorman	INFOTEHNA d.d.
Marko Kos	Zasebni svetovalec
Matjaž Omladič	Univerza v Ljubljani
Mira Štrukelj	Univerza v Ljubljani
Milan Vodopivec	Visoka šola za podjetništvo, Portorož
Janko Burgar	ISKRAMRCO d.d.
Uroš Stanič	Inštitut Jožef Stefan – IRC/Bolnišnica Golnik
Luigi Amati	META Group, Italija

Infrastruktura in inovacijski podporni sistem:**Vodja:**

Ivo Piry
 Ministrstvo za gospodarstvo
 Kotnikova 5
 1000 Ljubljana
 Phone: + 386 1 478 37 89
 e-pošta: ivo.piry@gov.si

Člani:

Niko Osolnik	Zasebni svetovalec
Bogo Filipič	BSC Poslovno podporni center Kranj
Ivan Klaneček	ING.KLAN d.o.o.
Stojan Gorup	SLOVENETA d.o.o.
Rajko Kerševan	Primorski tehnološki park d.o.o.
Karmen Sonjak	A.L.P. Peca
Peter Wostner	Ministrstvo za gospodarstvo
Erik Potočar	Ministrstvo za gospodarstvo
Aleš Mihelič	Ministrstvo za gospodarstvo
Iztok Lesjak	Tehnološki park Ljubljana
Jimmy O'Loughlin	Shannon Development, Irska

Finančni podporni sistem za inovacije:**Vodji:**

Jože Glogovšek
 Univerza v Mariboru
 Razlagova ulica 14
 2000 Maribor
 telefon: 02/229 02 83
 e-pošta: joze.glogovsek@uni-mb.si

in

Robert Rudolf
 RR&Co. d.o.o.
 Dunajska 20, p.p.3535
 1116 Ljubljana
 telefon: 01/432 42 01
 e-pošta: robert.rudolf@rr-co.si

Člani:

Matej Penca	HORIZONTE VENTURE MANAGEMENT, d.o.o.
Aleš Mihelič	Ministrstvo za gospodarstvo
Jaka Vadnjal	Pospeševalni center za malo gospodarstvo
Marko Hren	Ministrstvo za informacijsko družbo
Iztok Škerlič	ZRS-Euro Info Center Koper
Jimmy O'Loughlin	Shannon Development, Irska

Upravljanje človeških virov za razvoj inovacij na nacionalni ravni:**Vodja:**

Peter Stanovnik
 Inštitut za ekonomska raziskovanja
 Kardeljeva ploščad 17
 1000 Ljubljana
 telefon: 01/530 38 00
 e-pošta: stanovnikp@ier.si

Člani:

Joze Glazer	Zavod RS za zaposlovanje
Jelka Arh	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Bronka Straus	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Damir Devčič	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Franci Čeč	Regionalni center za razvoj d.o.o., Zagorje
Lili Mahne	NEC Cerknica
Darja Piciga	Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Brian Callanan	Shannon Development, Irska

Ozaveščanje o inovacijah:**Vodja:**

Bučar Maja
 Fakulteta za družbene vede
 Kardeljeva ploščad 5
 1000 Ljubljana
 telefon: 01/580 51 95
 e-pošta: maja.bucar@guest.arnes.si

Člani:

Borut Likar	Korona Plus d.o.o.
Veljko Rus	Univerza v Ljubljani
Nikola Grubiša	PLUS s.p.
Mirjana Kovač	Center RS za poklicno izobraževanje
Matjaž Mulej	Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor
Katja Lautar	Razvojni center Pokolpje d.o.o.
Drago Čepar	Urad vlade RS za verske skupnosti
Edvard Kobal	Slovenska znanstvena fundacija
Marija Krušič	Podjetniški center Krško
Denis Bolanča	INFOTEHNA, d.d.
Boris Bukovec	Visoka šola za upravljanje in poslovanje, Novo Mesto
Saša Gradišek	Center za razvoj Litija
Violeta Bulc	Vibacom d.o.o.
Živa Gorup Reichmann	3R.TIM d.o.o.
Vanja Rangus	Mestna občina Ljubljana
Brian Callanan	Shannon Development, Irska

9.2. KORISTNI SPLETNI NASLOVI

Domača stran projekta SLORITTS:	http://www.sloritts.si
Domača stran mreže IRE:	http://www.innovating-regions.org
Prezentacija projekta RIS:	http://www.innovating-regions.org/network/presentation/regional.cfm
Prezentacija projekta RIS-NAC:	http://www.innovating-regions.org/network/presentation/risnac_project.cfm
Domača stran mreže PARTNER:	http://www.partner-thematic-network.org
Domača stran projekta INNOBA:	http://www.innoba.org

Partnerji projekta SLORITTS in njihovi spletni naslovi:

Mestna občina Ljubljana – Oddelek za gospodarske dejavnosti in turizem	http://www.ljubljana.si/mol/uprava/oddelek/oddelek_za_gospodarske_dejavnosti_in_turizem/index.html
Tehnološki park Ljubljana	http://www.tp-lj.si
Inštitut Jožef Stefan – IRC Slovenija	http://www.irc-slovenija.ijs.si
Inštitut za ekonomska raziskovanja IER	http://www.ier.si
RR&Co, d. o. o.	http://www.rr-co.si
Shannon Development, Irska, prenos dobrih praks	http://www.shannondev.ie
META Group, Italija, svetovalna družba	http://www.meta-group.com

Besedila (po abecedi):

Andrea Di Anselmo
Igor Antauer
Maja Bučar
Tatjana Fink
Klemen Koman
Sašo Kulašič
Iztok Lesjak
Aleš Mihelič
Ivo Piry
Jože Pučnik
Vanja Rangus
Alenka Rebec
Robert Rudolf
Uroš Stanič
Peter Stanovnik

Uredila:

Alenka Rebec

Lektoriranje:

Tinka Kos

Vir fotografij:

Slovenska turistična organizacija

Fotografi:

B. Bajželj
BOBO
A. Fevžer
B. Kladnik
K. Kunaver
D. Mladenovič
J. Skok

Oblikovanje:

Primož Kalan

Prelom in priprava za tisk:

VisArt Studio, Ljubljana

Tisk:

DEMM, d. o. o., Ljubljana

Izdala:

Mestna občina Ljubljana
Oddelek za gospodarske
dejavnosti in turizem

**Ljubljana,
maj 2004**

Vir podatkov na zadnji strani:

* Statistični urad RS, prva letna ocena BDP za leto 2003, 15. marec 2004

** Statistični urad RS, leto 2002, 30. december 2003

Slovenija

je zelena in raznolika dežela, ki leži med Alpami, Sredozemljem in Panonsko nižino ter premore vse lepote starega kontinenta.

Osnovni podatki

Velikost ozemlja	20.273 km ²
Število prebivalcev (na dan 30. 6. 2002)	1.964.036
Glavno mesto (število preb. na dan 30. 6. 2002)	Ljubljana (258.873)
Dolžina meje z Avstrijo	330 km
Dolžina meje z Italijo	280 km
Dolžina meje z Madžarsko	102 km
Dolžina meje s Hrvaško	670 km
Dolžina obale	46,6 km
Površina ozemlja, ki ga pokrivajo gozdovi	10.124 km ²
Površina ozemlja, ki ga pokrivajo vinogradi	216 km ²
Podnebje	alpsko, kontinentalno, sredozemsko
Časovni pas	srednje evropski čas
Politična ureditev	parlamentarna demokracija
Valuta	slovenski tolar (sit)
Stopnja brezposelnosti – ILO, 2003	6,7 %
Stopnja brezposelnosti – registrirana, 2003	11,6%
BDP, realna rast (v cenah 2000)*	2,3%
BDP, v mio. EUR (tekoče cene)*	24.264
BDP na prebivalca po kupni moči, v PPS**	16.600 (69 % povprečja eu 15)
Struktura dodane vrednosti – kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, leto 2002	3,0
Struktura dodane vrednosti – industrija, leto 2002	30,0
Struktura dodane vrednosti – gradbeništvo, leto 2002	5,5
Struktura dodane vrednosti – storitve, leto 2002	61,5
Inflacija, povprečna letna stopnja, leto 2003	5,6%

Trg dela

Povprečna mesečna plača, februar 2004

Povprečna mesečna bruto plača za februar 2004 je znašala 254.752,00 SIT kar je za 1,3% manj kot v januarju 2004.

Aktivno prebivalstvo, februar 2004

Februarja 2004 je bilo v Sloveniji 775.632 delovno aktivnih prebivalcev. Njihovo število je bilo za 0,2 % večje kot v januarju 2004 in hkrati za 0,2 % manjše kot v februarju 2003.

